

รายงาน ผลการสำรวจ สถิติอาชญากรรม ภาคประชาชน

ปี พ.ศ. 2568

VICTIMIZATION
SURVEY 2025

สำนักงานกิจการยุติธรรม
Office of Justice Affairs

**รายงานผลการสำรวจ
สถิติอาชญากรรมภาคประชาชน ปี พ.ศ. 2568
Victimization Survey 2025**

สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม

สารบัญ

บทสรุปผู้บริหาร	3
ส่วนที่ 1: เกี่ยวกับการสำรวจ	5
ที่มาและความสำคัญ	6
พัฒนาการของกระบวนการสำรวจและจัดเก็บข้อมูลภาคประชาชน	7
ระเบียบวิธีวิจัย	10
ส่วนที่ 2: ผลการสำรวจสถิติอาชญากรรมภาคประชาชน	12
ข้อมูลทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง	13
ข้อมูลการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม	16
ข้อมูลการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจำแนกตามประเภทความผิด	18
การแจ้งเหตุต่อเจ้าหน้าที่	30
ความเสียหายและผลกระทบจากการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม	31
อัตราการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม	34
เปรียบเทียบผลการสำรวจสถิติอาชญากรรมภาคประชาชน ปี พ.ศ. 2568	36
ส่วนที่ 3: ผลการสำรวจข้อมูลสถิติอาชญากรรมภาคประชาชนกับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน เป้าหมายที่ 16 (SDGs 16)	39
ส่วนที่ 4: ข้อเสนอแนะ	47

บทสรุปผู้บริหาร

สำนักงานกิจการยุติธรรมมีภารกิจในการศึกษา วิจัย สืบค้น จัดเก็บ และวิเคราะห์ข้อมูลด้านอาชญากรรม และกระบวนการยุติธรรม เพื่อสนับสนุนการกำหนดนโยบาย การป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรม และการอำนวยความสะดวกยุติธรรมแก่ประชาชน โดยข้อมูลสถิติอาชญากรรมเป็นข้อมูลสำคัญที่สนับสนุนการดำเนินงานดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ข้อมูลสถิติจากการรับแจ้งคดีของหน่วยงานภาครัฐอาจไม่สามารถสะท้อนสถานการณ์อาชญากรรมที่เกิดขึ้นจริงได้อย่างครบถ้วน เนื่องจากมีเหตุการณ์จำนวนหนึ่งที่ไม่ได้ถูกแจ้งต่อเจ้าหน้าที่หรือไม่เข้าสู่กระบวนการรับเป็นคดีอย่างเป็นทางการ การสำรวจข้อมูลสถิติอาชญากรรมภาคประชาชนจึงมีบทบาทสำคัญในการเติมเต็มข้อมูลจากระบบราชการ โดยสำนักงานกิจการยุติธรรมได้ดำเนินการผ่านโครงการสำรวจข้อมูลสถิติอาชญากรรมภาคประชาชนอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2548 เป็นต้นมา ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจและวิเคราะห์สถานการณ์การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม รวมทั้งศึกษาผลกระทบ พฤติกรรมการแจ้งเหตุ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ตลอดจนจัดทำข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสนับสนุนการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดนโยบาย การรายงานแนวโน้มอาชญากรรมในระดับสากล และการติดตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16

การสำรวจครอบคลุมพื้นที่ตำรวจภูธรภาค 1-9 และพื้นที่กองบัญชาการตำรวจนครบาล เก็บข้อมูลด้วยวิธีสัมภาษณ์แบบเผชิญหน้ากับหัวหน้าครัวเรือนหรือผู้แทนครัวเรือนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป และสมาชิกในครัวเรือนโดยสอบถามประสบการณ์การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมที่เกิดขึ้นระหว่างวันที่ 1 มกราคม ถึง 31 ธันวาคม พ.ศ. 2568 มีผู้แทนครัวเรือนเข้าร่วมการสำรวจจำนวน 3,654 คน ซึ่งได้ให้ข้อมูลการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของตนเองและสมาชิกในครัวเรือนจำนวน 7,754 คน รวมทั้งสิ้น 11,408 คน

ข้อค้นพบที่สำคัญ

- ในภาพรวม มีผู้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม 19.1% เหยื่อส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง และมีช่วงอายุระหว่าง 40 - 49 ปี
- การฉ้อโกงและหลอกลวงเป็นประเภทอาชญากรรมที่พบมากที่สุด 8.1% มีมูลค่าความเสียหายรวมประมาณ 7,703,052 ล้านบาท ความผิดที่พบมากที่สุดคือการสั่งซื้อสินค้าแต่ไม่ได้รับหรือได้รับแต่ไม่ตรงปก ส่วนใหญ่ 76.9% เป็นการก่อเหตุผ่านช่องทางออนไลน์หรือโทรศัพท์เคลื่อนที่
- อาชญากรรมเกือบครึ่งหนึ่งไม่ได้รับการแจ้งเหตุต่อเจ้าหน้าที่ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมมีการแจ้งเหตุต่อเจ้าหน้าที่ 52.9% ขณะที่ 47.1% ไม่ได้แจ้งเหตุ โดยสาเหตุสำคัญได้แก่ การมองว่าเหตุการณ์ไม่ร้ายแรง กระบวนการมีความยุ่งยาก ไม่สะดวกหรือไม่มีเวลา และไม่เชื่อว่าจะสามารถติดตามผู้กระทำความผิดได้
- ในประเด็นผลกระทบต่อผู้ประสบเหตุ พบว่าเหตุการณ์ 90.0% ส่งผลกระทบต่อผู้เสียหายอย่างน้อยหนึ่งด้าน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ หรือทรัพย์สิน ในกรณีที่มีทรัพย์สินเสียหาย มีมูลค่าความเสียหายรวมประมาณ 14.26 ล้านบาท สะท้อนว่าอาชญากรรมส่งผลกระทบต่อสุขภาพจิต คุณภาพชีวิต และความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประชาชนและครัวเรือน
- อาชญากรรมจากความขัดแย้งใกล้ชิดตัวและบุคคลใกล้ชิดยังคงเป็นปัญหาสำคัญ โดยพบว่าความผิดต่อชีวิตและร่างกายส่วนใหญ่เป็นการทำร้ายร่างกาย ซึ่งหลายเหตุการณ์เกิดจากความขัดแย้งเฉพาะหน้า การทะเลาะวิวาท การดื่มสุรา หรือการควบคุมอารมณ์ไม่ได้ ขณะที่ผู้ก่อเหตุจำนวนหนึ่งเป็นบุคคลใกล้ชิด เช่น

เพื่อนบ้าน เพื่อนร่วมงาน คู่รัก หรือบุคคลในครอบครัว ทำให้ผู้เสียหายบางรายไม่แจ้งเหตุ เนื่องจากต้องการรักษาความสัมพันธ์ และกลัวการตอบโต้ หรือยังต้องการพึ่งพาผู้กระทำความผิด

ข้อเสนอแนะ

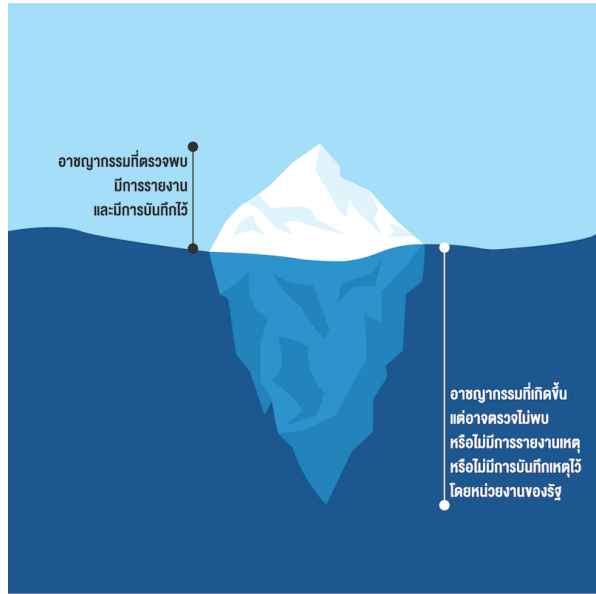
- พัฒนาระบบฐานข้อมูลอาชญากรรม ให้สามารถเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานและสามารถสะท้อนลักษณะเหตุการณ์และสาเหตุของการก่อเหตุได้อย่างครบถ้วน เพื่อสนับสนุนการกำหนดนโยบายที่ตรงกับสภาพปัญหา
- ยกระดับการป้องกันอาชญากรรม โดยเฉพาะการฉ้อโกงออนไลน์ ความรุนแรงในครอบครัว และอาชญากรรมในชุมชน พร้อมเสริมสร้างภูมิคุ้มกันและความรู้เท่าทันภัยให้แก่ประชาชน
- ลดอุปสรรคในการแจ้งเหตุ โดยพัฒนาช่องทาง การแจ้งเหตุที่สะดวก รวดเร็ว พร้อมยกระดับการติดตามสถานะและกระบวนการตอบสนองต่อการแจ้งเหตุเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน
- เชื่อมโยงระบบแจ้งเหตุกับระบบการช่วยเหลือผู้เสียหาย โดยบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้ความช่วยเหลือด้านกฎหมาย รวมทั้งการคุ้มครองทั้งด้านร่างกาย และจิตใจ ให้ครบถ้วน

ส่วนที่ 1

เกี่ยวกับการสำรวจ

ที่มาและความสำคัญ

อาชญากรรมเป็นปัญหาทางสังคมที่ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ตลอดจนความเชื่อมั่นต่อระบบยุติธรรมและการปกครองของรัฐ การทำความเข้าใจสถานการณ์อาชญากรรมจึงมีความสำคัญต่อการกำหนดนโยบายด้านการพัฒนาระบบงานยุติธรรม การป้องกันอาชญากรรม และการคุ้มครองสิทธิของประชาชน อย่างไรก็ตาม การศึกษาสถานการณ์อาชญากรรมโดยอาศัยข้อมูลสถิติอาชญากรรมจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม เช่น สถิติคดีที่ตำรวจรับแจ้งความหรือคดีที่ขึ้นสู่ศาล ไม่อาจสามารถสะท้อนภาพรวมของปัญหาอาชญากรรมได้อย่างครบถ้วน เนื่องจากยังมีอาชญากรรมจำนวนหนึ่งที่ไม่ถูกแจ้งต่อเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งเรียกว่า Dark Figure of Crime

การสำรวจการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม (Victimization Survey) จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการเติมเต็มช่องว่างของข้อมูลอาชญากรรมที่ไม่ปรากฏในระบบสถิติทางการ โดยมุ่งศึกษาประสบการณ์ของประชาชนที่เคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ไม่ว่าจะเป็นการแจ้งเหตุต่อเจ้าหน้าที่หรือไม่ การสำรวจในลักษณะนี้ช่วยให้สามารถประเมินระดับความชุกของการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ประเภทของอาชญากรรมที่เกิดขึ้น ลักษณะของเหตุการณ์ ตลอดจนผลกระทบที่เหยื่อได้รับ ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ เศรษฐกิจและสังคม นอกจากนี้ การสำรวจการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมยังมีบทบาทสำคัญในการทำความเข้าใจพฤติกรรมกรรมการรายงานอาชญากรรมของประชาชน โดยสามารถวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจแจ้งหรือไม่แจ้งความต่อเจ้าหน้าที่ เช่น ความรุนแรงของเหตุการณ์ ความสัมพันธ์ระหว่างเหยื่อกับผู้กระทำผิด ความเชื่อมั่นต่อเจ้าหน้าที่ ความยุ่งยากของกระบวนการยุติธรรม หรือความกลัวผลกระทบในทางลบจากการแจ้งเหตุ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนานโยบายและมาตรการที่มุ่งส่งเสริมการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและการคุ้มครองเหยื่ออาชญากรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานกิจการยุติธรรมจึงได้ดำเนินการการสำรวจการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม โดยข้อมูลจากการสำรวจดังกล่าวมีเป้าหมายเพื่อสะท้อนสถานการณ์อาชญากรรมที่เกิดขึ้นจริงในสังคมไทยอย่างรอบด้าน อันจะช่วยเติมเต็มข้อจำกัดของสถิติอาชญากรรมทางการ และนำไปใช้เป็นฐานข้อมูลสำคัญในการกำหนดนโยบาย วางแผน มาตรการป้องกันอาชญากรรม พัฒนาการให้บริการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนส่งเสริมการคุ้มครองสิทธิ และการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของผู้เสียหายจากอาชญากรรมอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

พัฒนาการของกระบวนการสำรวจและจัดเก็บข้อมูลสถิติอาชญากรรมภาคประชาชน

การสำรวจสถิติอาชญากรรมภาคประชาชนของประเทศไทยมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง โดยในส่วนของสำนักงานกิจการยุติธรรม การสำรวจสถิติอาชญากรรมภาคประชาชน จะแบ่งเป็น 4 ระยะดังนี้

1) การสำรวจในระยะแรก (พ.ศ. 2548–2555)

การสำรวจสถิติอาชญากรรมภาคประชาชนเริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. 2548 โดยเริ่มจากการสำรวจนำร่องในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ก่อนขยายการสำรวจไปยังจังหวัดนครศรีธรรมราชในปี พ.ศ. 2549 เพื่อศึกษาความเป็นไปได้และพัฒนาแนวทางการจัดเก็บข้อมูล ต่อมาในปี พ.ศ. 2551 ได้มีการดำเนินการสำรวจอาชญากรรมภาคประชาชนระดับประเทศเป็นครั้งแรก โดยร่วมมือกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ ในการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมควบคู่กับโครงการสำมะโนและการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ แบบสอบถามในระยะเริ่มต้นได้รับการพัฒนาจากแบบสำรวจอาชญากรรมภาคประชาชนของสหรัฐอเมริกา และครอบคลุมความผิดสำคัญ 4 กลุ่ม ได้แก่ ความผิดต่อชีวิตและร่างกาย ความผิดทางเพศ ความผิดต่อทรัพย์ และการแอบอ้างใช้ข้อมูลส่วนบุคคล การสำรวจในช่วงนี้ถือเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญของการจัดทำข้อมูลสถิติอาชญากรรมจากมุมมองของประชาชน ซึ่งแตกต่างจากสถิติทางการที่อาศัยข้อมูลจากการรับแจ้งความของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากการสำรวจในปี พ.ศ. 2551 โครงการต้องหยุดดำเนินการชั่วคราวเนื่องจากข้อจำกัดด้านงบประมาณ ก่อนจะกลับมา

ดำเนินการอีกครั้งในปี พ.ศ. 2555 แม้ว่าจะสามารถจัดเก็บข้อมูลได้ แต่ผลการสำรวจพบว่าอัตราการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมที่มีค่าใกล้เคียงหรือบางประเภทต่ำกว่าสถิติของตำรวจ ซึ่งไม่สอดคล้องกับหลักการของการสำรวจอาชญากรรมภาคประชาชน ที่ควรครอบคลุมทั้งคดีที่มีการแจ้งความและคดีที่ไม่ได้แจ้งความ ผลการดำเนินงานดังกล่าวจึงสะท้อนให้เห็นว่ากระบวนการสำรวจในระยะแรกยังมีข้อจำกัดหลายประการ และเป็นจุดเริ่มต้นของการทบทวนและปรับปรุงกระบวนการสำรวจในระยะต่อมา

2) การพัฒนามาตรฐานการสำรวจ (พ.ศ. 2557–2561)

จากผลการดำเนินงานในระยะแรก สำนักงานกิจการยุติธรรมร่วมกับสำนักวิจัยเอแบคโพล มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ได้ดำเนินการทบทวนและพัฒนามาตรฐานการสำรวจอาชญากรรมภาคประชาชนทั้งระบบ โดยมุ่งเน้นการปรับปรุงวิธีการเก็บข้อมูลให้สามารถสะท้อนสถานการณ์อาชญากรรมได้อย่างถูกต้องมากยิ่งขึ้น

การปรับปรุงที่สำคัญ ได้แก่ การปรับเปลี่ยนจากการสอบถามเฉพาะผู้ที่อยู่บ้านในช่วงเวลาที่ผู้มีการลงพื้นที่เก็บข้อมูล มาเป็นการสอบถามข้อมูลจากตัวแทนครัวเรือน เพื่อให้สามารถรวบรวมข้อมูลการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของสมาชิกทุกคนภายในครัวเรือนได้ นอกจากนี้ ยังได้ปรับแบบสอบถามให้มีความกระชับและเข้าใจง่ายขึ้น เพื่อลดภาระของทั้งผู้ตอบแบบสอบถามและผู้เก็บข้อมูล พร้อมทั้งปรับปรุงวิธีการสุ่มตัวอย่างให้มีความเป็นตัวแทนของประชากรในระดับประเทศมากยิ่งขึ้น

ในด้านเนื้อหา ได้มีการปรับปรุงการจำแนกประเภทอาชญากรรมให้สอดคล้องกับลักษณะอาชญากรรมที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น การแยกความผิดฐานหลอกลวงฉ้อโกงออกจากความผิดต่อทรัพย์ การพัฒนามาตรฐานดังกล่าวทำให้การสำรวจมีความถูกต้องและน่าเชื่อถือมากขึ้น และสามารถดำเนินการสำรวจได้อย่างต่อเนื่องในปี พ.ศ. 2559 และ พ.ศ. 2561

3) การยกระดับสู่มาตรฐานสากล (พ.ศ. 2563–2564)

ในระยะนี้ สำนักงานกิจการยุติธรรมร่วมกับสถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้มีการทบทวนและปรับปรุงเครื่องมือแบบสอบถาม รวมถึงกระบวนการจัดเก็บข้อมูลทั้งระบบให้สอดคล้องกับมาตรฐานการจำแนกอาชญากรรมเพื่อการใช้ประโยชน์ทางสถิติของสหประชาชาติ (International Classification of Crime for Statistical Purposes: ICCS) แนวทางการรายงานข้อมูลอาชญากรรมขององค์การสหประชาชาติ (UN-CTS) และตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16 (SDG 16)

การปรับปรุงดังกล่าวส่งผลให้มีการเพิ่มประเภทความผิดและประเด็นคำถามที่ครอบคลุม

รูปแบบอาชญากรรมที่หลากหลายมากขึ้น อีกทั้งยังทำให้ผลการสำรวจสามารถนำไปเปรียบเทียบกับข้อมูลของต่างประเทศ และสนับสนุนการรายงานตัวชี้วัดระหว่างประเทศ นอกจากนี้ ยังได้มีการพัฒนาแนวทางการจัดเก็บข้อมูลทางโทรศัพท์ เพื่อเป็นทางเลือกในการเก็บข้อมูลในกรณีที่มีการลงพื้นที่มีข้อจำกัด โดยกำหนดแนวปฏิบัติให้มีการประสานงานผ่านผู้นำชุมชนก่อนติดต่อผู้ให้ข้อมูล เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ให้ข้อมูล และเพิ่มอัตราการตอบแบบสอบถามให้มากขึ้น

ในปี พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 การสำรวจได้ประยุกต์ใช้ทั้งการสัมภาษณ์แบบเผชิญหน้าและการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ควบคู่กัน ผลการดำเนินงานแสดงให้เห็นว่าการเก็บข้อมูลทางโทรศัพท์สามารถดำเนินการได้จริง สามารถรวบรวมข้อมูลได้ครบตามเป้าหมาย และได้รับความร่วมมือจากประชาชนในระดับที่น่าพอใจ แม้ว่าจะมีข้อจำกัดในการเข้าถึงเหยื่ออาชญากรรมบางกลุ่มและมีความหลากหลายเชิงพื้นที่น้อยกว่าการลงพื้นที่สัมภาษณ์โดยตรงก็ตาม

4) การพัฒนาระบบดิจิทัล (พ.ศ. 2565–ปัจจุบัน)

ในปี พ.ศ. 2565 สำนักงานกิจการยุติธรรมร่วมกับสถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้พัฒนาระบบบันทึกข้อมูลการสำรวจประชาชน โดยเป็นการพัฒนาโปรแกรมประยุกต์สำหรับใช้ในการเก็บข้อมูลภาคสนาม ทำให้ผู้เก็บข้อมูลสามารถบันทึกข้อมูลได้อย่างเป็นระบบ ลดความซ้ำซ้อนในการบันทึกข้อมูล ลดข้อผิดพลาดจากการใช้เอกสาร และเพิ่มความรวดเร็วในการตรวจสอบและประมวลผลข้อมูล

ระบบดังกล่าวยังรองรับการตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล การตรวจสอบความสมเหตุสมผลของคำตอบ (Data Validation) และการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างแบบสอบถามแต่ละส่วนแบบอัตโนมัติ สามารถนำไปวิเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ควบคู่กันนั้น ยังได้มีการพัฒนาแบบสอบถามให้สอดคล้องกับแบบสอบถาม SDG 16 Survey Initiative Questionnaire ขององค์การสหประชาชาติ เพื่อให้ผลการสำรวจสามารถใช้ติดตามตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนได้ตามมาตรฐานสากล โดยเริ่มนำมาใช้ในการสำรวจตั้งแต่ปี พ.ศ. 2566 เป็นต้นมา นอกจากนี้ ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจยังนำไปใช้ประกอบการประเมิน Thailand Justice Indicators ซึ่งเป็นตัวชี้วัดด้าน

กระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย ที่นำไปใช้ศักยภาพในการติดตามสถานการณ์อาชญากรรม และกระบวนการยุติธรรม การประเมินผลนโยบาย และการเปรียบเทียบข้อมูลกับนานาประเทศ

โดยสรุป การสำรวจสถิติอาชญากรรมภาคประชาชนในประเทศไทยมีการพัฒนามาอย่างต่อเนื่องทั้งในด้านแนวคิด วิธีการสำรวจ เครื่องมือจัดเก็บข้อมูล และมาตรฐานการดำเนินงาน ปัจจุบันการสำรวจสถิติอาชญากรรมภาคประชาชนจึงเป็นข้อมูลสำคัญที่ช่วยสะท้อนสถานการณ์อาชญากรรมที่เกิดขึ้นจริงในสังคม สนับสนุนการกำหนดนโยบายด้านกระบวนการยุติธรรม และเสริมสร้างการพัฒนากระบวนการยุติธรรมของประเทศให้มีความน่าเชื่อถือและสอดคล้องกับมาตรฐานสากลมากยิ่งขึ้น

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากร

การสำรวจสถิติอาชญากรรมภาคประชาชนครั้งนี้ กำหนดขอบเขตประชากรเป็นประชาชนอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่พักอาศัยอยู่ในครัวเรือนในพื้นที่ที่ทำการสำรวจ ตั้งแต่ 6 เดือน เป็นต้นไป ในรอบปีที่ทำการประเมิน

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

สำนักงานกิจการยุติธรรม ได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3,500 ตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) มีขั้นตอนและรายละเอียดในการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1) หน่วยตัวอย่างขั้นที่หนึ่ง (Primary Sampling Unit: PSU) คือ จังหวัดตัวอย่าง ซึ่งจำแนกตามพื้นที่กองบัญชาการตำรวจภูธร 9 ภาค และกองบัญชาการตำรวจนครบาล รวมจำนวน 10 พื้นที่ จากนั้นดำเนินการคัดเลือกจังหวัดในแต่ละพื้นที่กองบัญชาการของตำรวจภูธรภาค 9 ภาค พื้นที่ละ 3 จังหวัด รวมจำนวน 27 จังหวัด จากนั้นกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างไม่น้อยกว่า 300 ตัวอย่างในแต่ละภาค หรือจังหวัดละไม่น้อยกว่า 100 ตัวอย่าง และพื้นที่กรุงเทพมหานครซึ่งอยู่ในพื้นที่รับผิดชอบของกองบัญชาการตำรวจนครบาลอีก 300 ตัวอย่าง โดยคัดเลือกตัวแทนจังหวัดที่ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อคน (Gross Province Product per capita) ครอบคลุม ทั้ง 4 ระดับ คือ กลุ่มจังหวัดที่มีรายได้ต่อหัวต่ำ กลุ่มจังหวัดที่มีรายได้ต่อหัวค่อนข้างต่ำ กลุ่มจังหวัดที่มีรายได้ต่อหัวค่อนข้างสูง และกลุ่มจังหวัดที่มีรายได้ต่อหัวสูง โดยใช้ข้อมูลจากรายงานผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคและจังหวัด จากสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นข้อมูลอ้างอิงในการจัดกลุ่มจังหวัด

2) หน่วยตัวอย่างขั้นที่สอง (Secondary Sampling Unit: SSU) คือ สถานีตำรวจตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยคัดเลือกสถานีตำรวจจากรายชื่อสถานีตำรวจภูธร (สภ.) ในจังหวัดตัวอย่าง หรือหน่วยตัวอย่างขั้นที่หนึ่ง จำนวน 3 สถานี ประกอบด้วยพื้นที่ในเขตเมือง 1 สภ. และนอกเขตเมือง 2 สภ. สำหรับกองบัญชาการตำรวจนครบาล (กรุงเทพฯ) คัดเลือกสถานีตำรวจนครบาล (สน.) จำนวน 3 แห่ง ต่อเขตพื้นที่กองบังคับการ

3) หน่วยตัวอย่างขั้นที่สาม (Tertiary Sampling Unit: TSU) คือ ตำบลตัวอย่าง ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากรายชื่อตำบลที่อยู่ในเขตรับผิดชอบของสถานีตำรวจในแต่ละหน่วยตัวอย่างขั้นที่สอง จากนั้นคัดเลือกให้เลือกรวมชนที่จะสำรวจในบริเวณดังกล่าวให้ครอบคลุมทั้งในเขตที่อยู่อาศัยและเขตการค้า เพื่อให้สามารถสำรวจข้อมูลในพื้นที่ที่มีลักษณะทางกายภาพและลักษณะอาชญากรรมที่แตกต่างกันได้

4) เมื่อคัดเลือกชุมชนตัวอย่างแล้ว ให้ดำเนินการสุ่มตัวอย่างครัวเรือน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (Systematic Sampling) โดยการสำรวจและจัดเรียงบ้านในพื้นที่เป้าหมาย จากนั้นให้สุ่มครัวเรือนตัวอย่างจำนวน 1 หลัง และเว้นจำนวน 5 หลัง จากนั้นจึงเข้าไปสัมภาษณ์เก็บข้อมูล กรณีที่ไม่สามารถเก็บข้อมูลจากครัวเรือนที่เป็นเป้าหมายได้เนื่องจากสาเหตุต่างๆ เช่น ผู้แทนครัวเรือนไม่ประสงค์ให้ข้อมูล ไม่มีคนอยู่บ้าน หรือบ้านร้าง เป็นต้น ให้สุ่มตัวอย่างบ้าน จากบ้าน 1 ใน 5 หลังที่เว้นระยะห่าง เป็นตัวแทนของบ้านที่ไม่สามารถเก็บข้อมูลได้ เพื่อให้ได้ข้อมูลครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดเอาไว้ในแต่ละพื้นที่

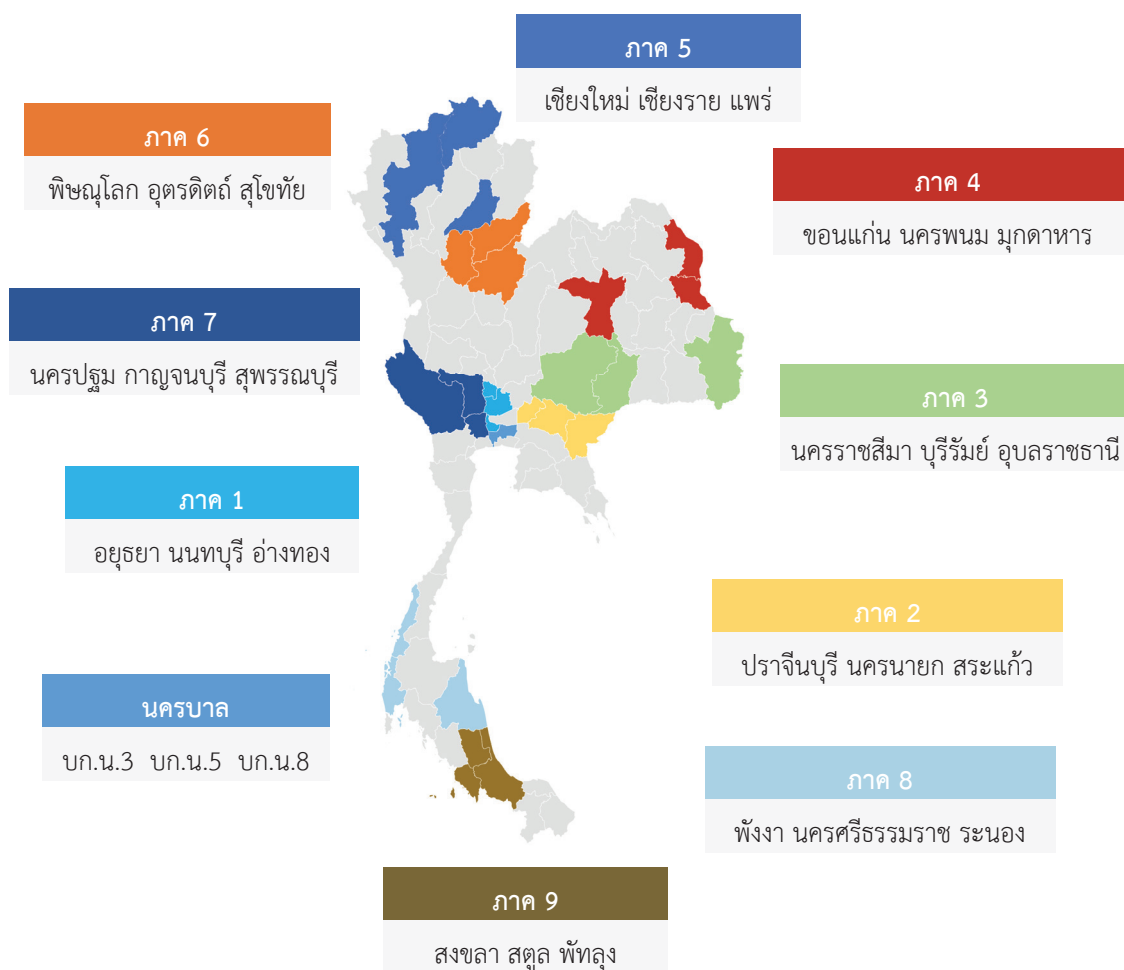
การลงพื้นที่จัดเก็บข้อมูล

ก่อนการลงพื้นที่ จะมีการจัดอบรมเจ้าหน้าที่จัดเก็บข้อมูล เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ กระบวนการสำรวจ และสามารถบันทึกข้อมูลผ่านแอปพลิเคชันได้ถูกต้อง ในการลงพื้นที่จัดเก็บข้อมูลจะใช้วิธีการ สัมภาษณ์แบบเผชิญหน้า (Face to Face) ผู้แทนครัวเรือน โดยผู้แทนครัวเรือนเป็นผู้ให้ข้อมูลประสบการณ์ ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม (ตั้งแต่ 1 มกราคม - 31 ธันวาคม 2568) ของตนเองและสมาชิกในครัวเรือนทุกคน และในการจัดเก็บข้อมูลจะมีหัวหน้าทีมทำหน้าที่ตรวจสอบคุณภาพของข้อมูลก่อนนำไปประมวลผล

เทคนิคการวิเคราะห์ประมวลผลข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ตามประเด็นสำคัญที่กำหนด เช่น ข้อมูลทางประชากรศาสตร์ของผู้แทนครัวเรือน ข้อมูลทางประชากรศาสตร์ของผู้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ความรู้สึกหวาดกลัวภัยอาชญากรรม ข้อมูลการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ผลกระทบจากเหตุอาชญากรรม ลักษณะ ของผู้ก่อเหตุ ความสัมพันธ์ระหว่างเหยื่อกับผู้ก่อเหตุ และข้อมูลการติดต่อและบริการจากหน่วยงานในกระบวนการ ยุติธรรม และข้อค้นพบสำคัญเพื่อใช้ประโยชน์ในการพัฒนานโยบายการป้องกันอาชญากรรม

ภาพที่ 1 จังหวัดที่ทำการสำรวจ

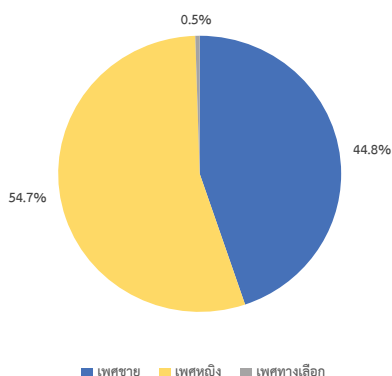
ส่วนที่ 2

ผลการสำรวจ สถิติอาชญากรรม ภาคประชาชน

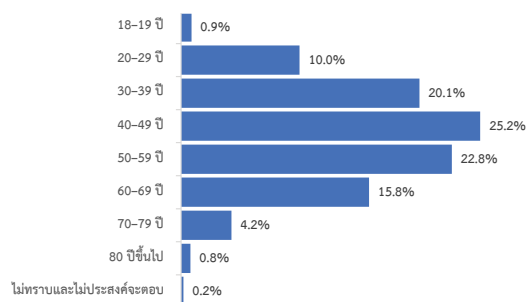
ข้อมูลทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง

การสำรวจครั้งนี้มีผู้แทนครัวเรือนตอบแบบสอบถาม 3,654 คน ซึ่งได้ให้ข้อมูลของตนเองและข้อมูลของสมาชิกในครัวเรือนจำนวนรวมทั้งสิ้น 11,408 คน โดยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 6,274 คน (54.7%) เพศชาย 5,079 คน (44.8 %) และเพศทางเลือก 55 คน (0.5%) ส่วนใหญ่มีอายุ 40-49 ปี จำนวน 2,873 คน (25.2%) รองลงมา ได้แก่ กลุ่มอายุ 50-59 ปี จำนวน 2,600 คน (22.8%) กลุ่มอายุ 30-39 ปี 2,290 คน (20.1%) และกลุ่มอายุ 20-29 ปี 1,138 คน (10.0%)

ภาพที่ 2 เพศของกลุ่มตัวอย่าง

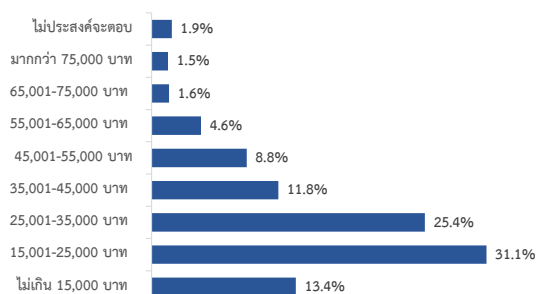

ภาพที่ 3 อายุของกลุ่มตัวอย่าง

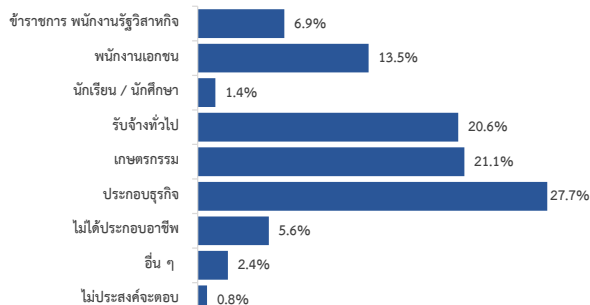

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ครัวเรือนระหว่าง 15,001-25,000 บาท จำนวน 3,545 คน (31.1%) รองลงมา ได้แก่ 25,001-35,005 บาท จำนวน 2,892 คน (25.4%) พบว่าส่วนใหญ่ประกอบอาชีพธุรกิจ 3,158 คน (27.7%) รองลงมา ได้แก่ อาชีพเกษตรกรรม 2,408 คน (21.1%) และรับจ้างทั่วไป 2,353 คน (20.6%)

ภาพที่ 4 รายได้ของกลุ่มตัวอย่าง

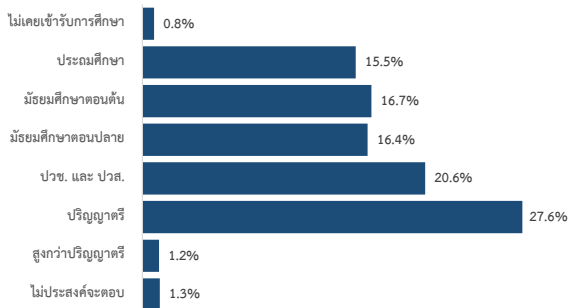

ภาพที่ 5 อาชีพของกลุ่มตัวอย่าง

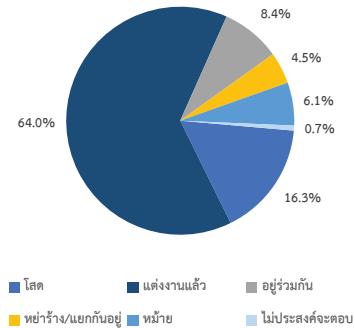

ข้อมูลด้านการศึกษา ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี 3,151 คน (27.6%) รองลงมา ได้แก่ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวช./ปวส.) 2,345 คน (20.6%) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 1,899 คน (16.7%) และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 1,867 คน (16.4%) นอกจากนี้ ผู้ตอบส่วนใหญ่มีสถานภาพแต่งงานแล้ว 7,297 คน (64.0%)

ภาพที่ 6 ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง

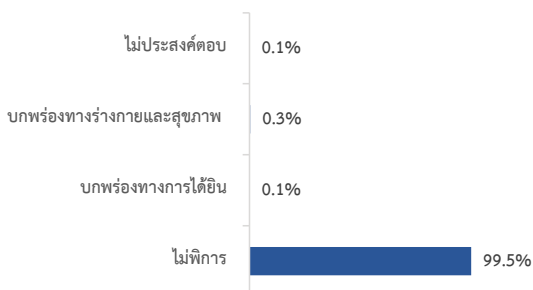

ภาพที่ 7 สถานะภาพสมรสของกลุ่มตัวอย่าง

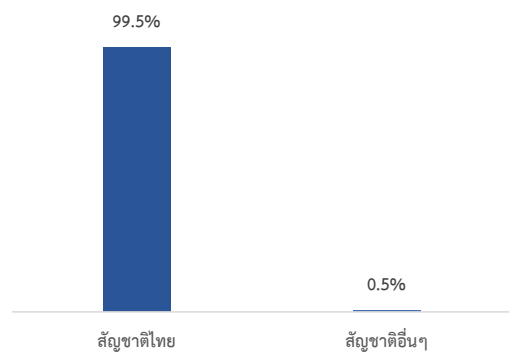

ข้อมูลด้านสัญชาติ ส่วนใหญ่สำเร็จมีสัญชาติไทย 3,636 คน (99.5%) สัญชาติอื่นๆ 18 คน (0.5%) ในด้านความพิการ กลุ่มตัวอย่างมีร่างกายปกติ จำนวน 3,637 คน (99.5%) บกพร่องทางการได้ยิน 3 คน (0.1%) บกพร่องทางร่างกายและสุขภาพ 12 คน (0.3%) และไม่ประสงค์ตอบ 2 คน (0.1%)

ภาพที่ 8 ความพิการของกลุ่มตัวอย่าง

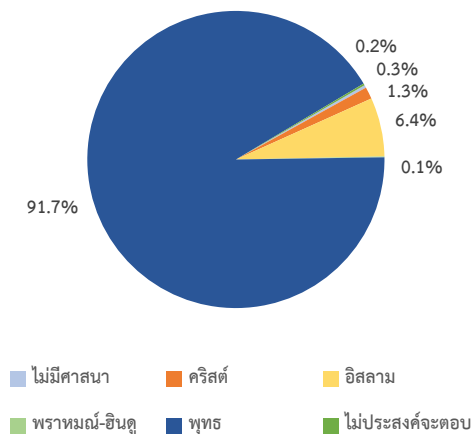

ภาพที่ 9 สัญชาติของกลุ่มตัวอย่าง

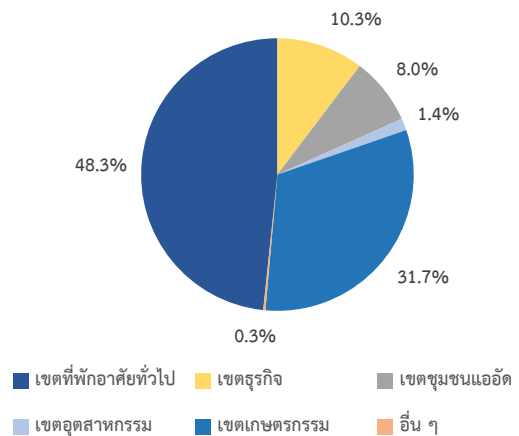

ข้อมูลด้านศาสนา ผู้ตอบส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ 10,471 คน (91.7%) รองลงมา ได้แก่ ศาสนาอิสลาม 729 คน (6.4%) ในขณะที่ ข้อมูลลักษณะพื้นที่อยู่อาศัย ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในเขตที่พักอาศัยทั่วไป เช่น หมู่บ้านจัดสรรหรือบ้านเดี่ยว 5,513 คน (48.3%) รองลงมา ได้แก่ เขตเกษตรกรรมหรือชุมชนในพื้นที่เกษตรกรรม 3,616 คน (31.7%) และเขตธุรกิจ 1,179 คน (10.3%)

ภาพที่ 10 ศาสนาของกลุ่มตัวอย่าง

ภาพที่ 11 ที่อยู่อาศัยของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 11,408 คน พบว่า ส่วนใหญ่ไม่เคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม จำนวน 9,211 คน (80.7%) เคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม จำนวน 2,178 คน (19.1%) ไม่ประสงค์ตอบคำถาม จำนวน 19 คน (0.2%) โดยแยกตามเพศได้ดังนี้ เพศหญิง จำนวน 1,175 คน (54.0%) รองลงมา ได้แก่ เพศชาย จำนวน 991 คน (45.5%) และ เพศทางเลือก จำนวน 12 คน (0.5%)

กลุ่มตัวอย่างจำนวน **1 ใน 5** เคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา

เพศชาย **991** คน

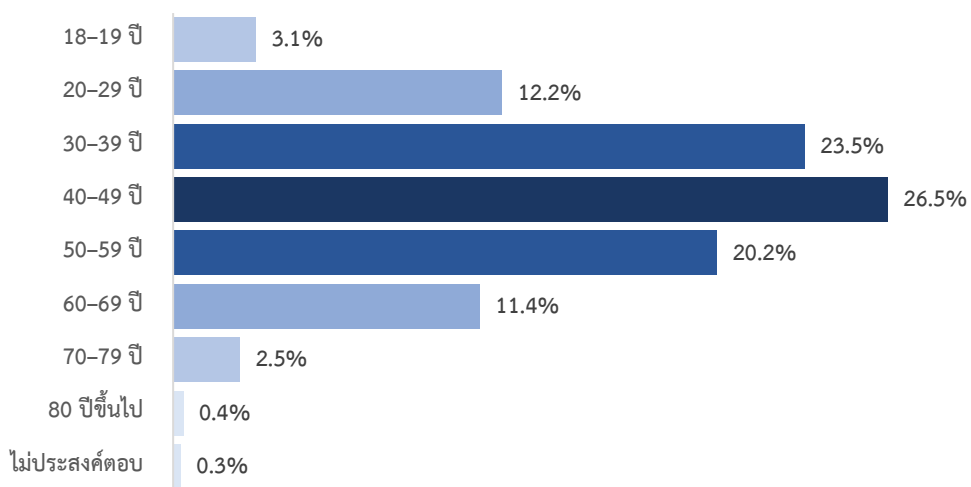
เพศหญิง **1,175** คน

เพศทางเลือก **12** คน

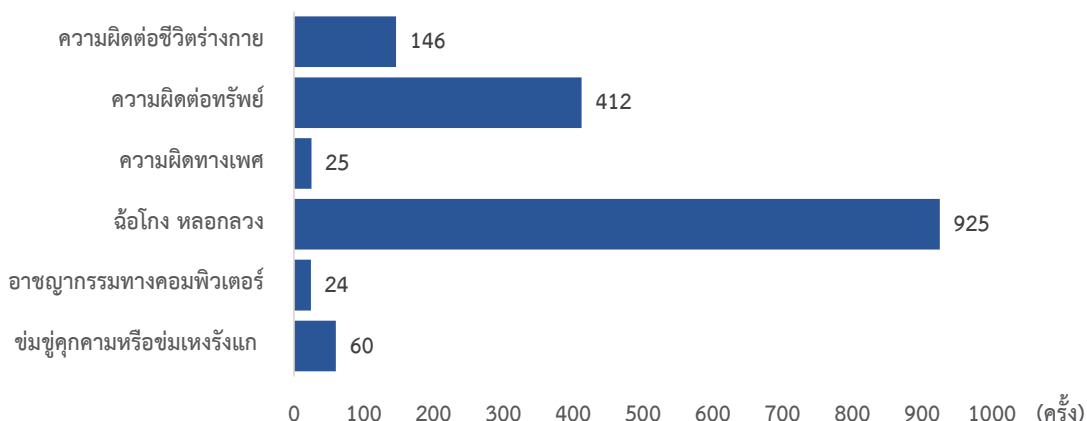
ผู้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 40–49 ปี จำนวน 578 คน (26.5%) รองลงมา ได้แก่ ช่วงอายุ 30–39 ปี จำนวน 511 คน (23.5%) และช่วงอายุ 50–59 ปี จำนวน 440 คน (20.2%) ตามลำดับ โดยกลุ่มอายุ 20–69 ปีมีส่วนรวมกันมากกว่าสามในสี่ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

ภาพที่ 12 อายุของผู้ที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

จากการสำรวจ พบว่า ผู้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม จำนวน 2,178 คนตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมรวมทั้งสิ้น 2,096 ครั้ง โดยเป็นเหตุการณ์ที่ก่อเหตุสำเร็จ จำนวน 1,592 ครั้ง (76.0%) และก่อเหตุไม่สำเร็จ จำนวน 504 ครั้ง (24.0%) ทั้งนี้ เหตุการณ์ก่อเหตุไม่สำเร็จส่วนใหญ่เกิดจากกรณีลักทรัพย์ที่ไม่สำเร็จ และการฉ้อโกงหรือหลอกลวง ที่ผู้เสียหายไม่สูญเสียทรัพย์สิน

ภาพที่ 13 จำนวนครั้งของเหตุการณ์ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมในแต่ละประเภท

จากเหตุการณ์ที่ก่อเหตุสำเร็จทั้งหมด 1,592 ครั้ง พบว่า ประเภทความผิดที่มีจำนวนเหตุการณ์สูงที่สุด คือ การฉ้อโกง หลอกลวง จำนวน 925 ครั้ง (58.0%) รองลงมา คือ ความผิดต่อทรัพย์ จำนวน 412 ครั้ง (25.9%) ความผิดต่อชีวิตและร่างกาย จำนวน 146 ครั้ง (9.2%) ข่มขู่ คุกคาม หรือข่มเหงรังแก จำนวน 60 ครั้ง (3.8%) ความผิดทางเพศ จำนวน 25 ครั้ง (1.6%) และ อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ จำนวน 24 ครั้ง (1.5%)

ข้อมูลการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจำแนกตามประเภทความผิด

1) ลักษณะความผิดต่อชีวิตและร่างกาย

ข้อค้นพบที่สำคัญ

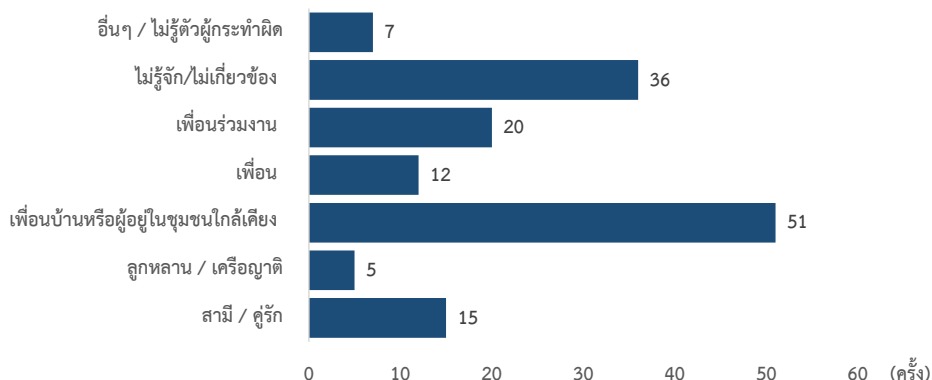
- ลักษณะการก่อเหตุส่วนใหญ่เป็นการทำร้ายร่างกาย
- สาเหตุส่วนใหญ่เป็นการทะเลาะวิวาทกับเพื่อนบ้านและคนในชุมชน
- 17 กรณี เป็นเหตุความรุนแรงภายในครอบครัว

จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 11,408 คน พบผู้ตกเป็นเหยื่อความผิดต่อชีวิตและร่างกาย จำนวน 146 ครั้ง คิดเป็น 1.3% ลักษณะการก่อเหตุส่วนใหญ่เป็นการทำร้ายร่างกายจากสาเหตุต่างๆ

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างผู้เสียหายกับผู้ก่อเหตุ พบว่า ผู้ก่อเหตุส่วนใหญ่เป็นเพื่อนบ้านหรือผู้อยู่ในชุมชนใกล้เคียง จำนวน 51 ครั้ง (34.7%) รองลงมาเป็นบุคคลที่ไม่รู้จักหรือไม่เกี่ยวข้อง จำนวน 36 ครั้ง (24.7%) และเพื่อนร่วมงาน จำนวน 20 ครั้ง (13.7%) โดยพบว่า เหตุส่วนใหญ่มีลักษณะเริ่มต้นจากความขัดแย้งหรือการกระทบกระทั่งในชีวิตประจำวันระหว่างเพื่อนบ้านหรือคนในชุมชน ซึ่งอาจเกิดจาก

การมีปากเสียง การเข้าใจผิด หรือความขัดแย้งที่สะสมมาเป็นเวลานานจากปัญหาต่างๆ เช่น ปัญหาเรื่องที่ดินและแนวเขต การจอดรถกีดขวางทางเข้า-ออก การส่งเสียงดังรบกวน การปล่อยสัตว์เลี้ยงสร้างความเสียหายหรือปัญหาการใช้พื้นที่ร่วมกัน โดยลักษณะการก่อเหตุเป็นการผลักอก ชกต่อย ตบตี หรือใช้อุปกรณ์และสิ่งของใกล้ตัวทำร้ายร่างกาย เช่น ไม้ ขวดแก้ว แก้ว อ้อ หรืออาวุธมีด สะท้อนให้เห็นว่าเหตุความผิดต่อชีวิตและร่างกายจำนวนมากเกิดขึ้นระหว่างบุคคลที่อยู่ในสภาพแวดล้อมใกล้ตัวหรือมีปฏิสัมพันธ์กันในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ยังพบเหตุความรุนแรงในครอบครัวที่ผู้ก่อเหตุเป็นสามีหรือคู่รักที่ยังไม่ได้แต่งงาน จำนวน 15 ครั้ง (10.3%) และคนในครอบครัว จำนวน 5 ครั้ง (3.4%)

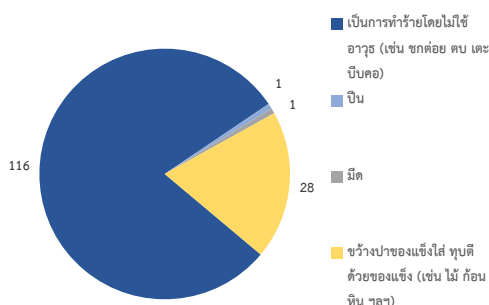
ภาพที่ 14 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ก่อเหตุและเหยื่อในความผิดต่อชีวิตและร่างกาย

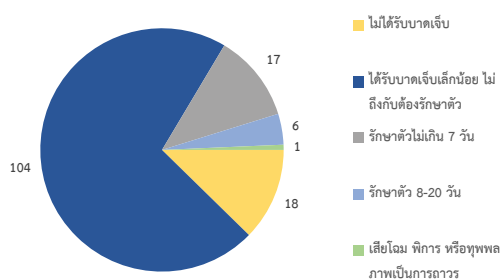
นอกจากนี้ ยังพบว่าเหตุทะเลาะวิวาทจำนวนหนึ่งเกิดขึ้นในบริบทของการสังสรรค์และการดื่มแอลกอฮอล์ ทั้งในกลุ่มเพื่อน งานเลี้ยง ร้านอาหาร สถานบันเทิง งานประจำปี งานสงกรานต์ งานบวช และงานรื่นเริงในชุมชน โดยการมีเมาและขาดสติเป็นปัจจัยที่ทำให้ความขัดแย้งหรือการกระทบกระทั่งเพียงเล็กน้อยขยายตัว

เป็นการชกต่อยและตะลุมบอน ขณะเดียวกัน ยังพบกรณีที่ถูกผู้เสียหายไม่ได้เป็นคู่กรณีโดยตรง แต่ได้รับบาดเจ็บจากเหตุทะเลาะวิวาทของผู้อื่น เช่น ถูกขวดหรือแก้วที่ขว้างปา ถูกทำร้ายระหว่างอยู่ในวงล้อม หรือได้รับบาดเจ็บขณะพยายามเข้าไปห้ามปรามเหตุการณ์ เป็นต้น

ภาพที่ 15 อาวุธที่ใช้ในการก่อเหตุ

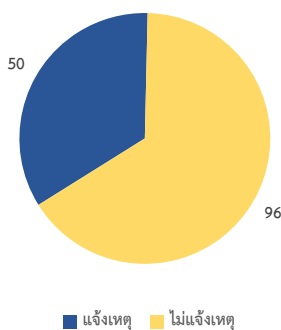

ภาพที่ 16 ความเสียหายในความผิดต่อชีวิตและร่างกาย

เมื่อพิจารณาการแจ้งเหตุต่อเจ้าหน้าที่ พบว่า ผู้เสียหายในความผิดต่อชีวิตและร่างกายส่วนใหญ่แจ้งเหตุต่อเจ้าหน้าที่ จำนวน 96 ครั้ง (65.8%) ไม่มีการแจ้งเหตุต่อเจ้าหน้าที่ จำนวน 50 ครั้ง (34.2%) สะท้อนให้เห็นว่าเหตุการณ์ความรุนแรงจำนวนมากไม่ได้เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม โดยผู้เสียหายบางส่วนไม่แจ้งเหตุเนื่องจากยังต้องอยู่อาศัยในพื้นที่เดียวกับผู้ก่อเหตุ และเกรงว่าความขัดแย้งจะทวีความรุนแรงขึ้น ในขณะที่เหตุความรุนแรงภายในครอบครัว ซึ่งผู้ก่อเหตุเป็นสามี อดีตสามี หรือบุคคลใกล้ชิด ผู้เสียหายบางรายไม่แจ้งเหตุ เนื่องจากต้องการรักษาความสัมพันธ์ในครอบครัว ยังต้องพึ่งพาผู้ก่อเหตุทางเศรษฐกิจ หรือเกรงว่าจะถูกตอบโต้หลังจากแจ้งความ

ภาพที่ 17 การแจ้งเหตุต่อเจ้าหน้าที่ ในความผิดต่อชีวิตและร่างกาย

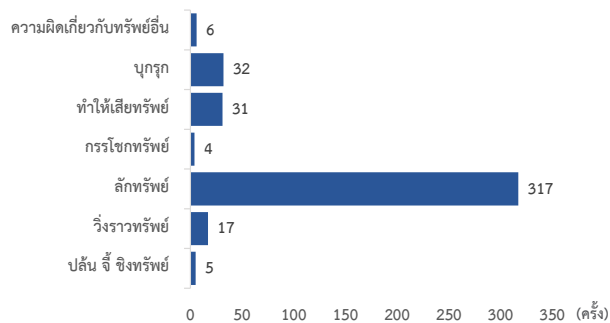
2) ลักษณะความผิดต่อทรัพย์

ข้อค้นพบที่สำคัญ

- ลักษณะการก่อเหตุส่วนใหญ่เป็นการลักทรัพย์ในเคหสถาน และสถานประกอบการ
- มูลค่าความเสียหายโดยรวมมีจำนวน 3.77 ล้านบาท
- อาชญากรรมเกินครึ่ง ไม่ได้ถูกแจ้งต่อเจ้าหน้าที่

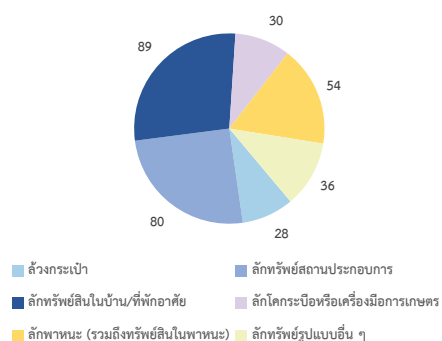
จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่าง 11,408 คน พบผู้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมประเภททรัพย์ 412 ครั้ง คิดเป็น 3.6% เมื่อพิจารณาจำแนกตามประเภทความผิด พบว่า ส่วนใหญ่เป็นการลักทรัพย์ จำนวน 343 ครั้ง (76.9%) รองลงมา ได้แก่ การทำให้เสียทรัพย์ 32 ครั้ง (7.8%) และการบุกรุก 31 ครั้ง (7.5%) การวิ่งราวทรัพย์ จำนวน 17 ครั้ง (4.1%) สำหรับความผิดประเภทอื่นพบในสัดส่วนค่อนข้างต่ำ ได้แก่ ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์อื่น จำนวน 6 ครั้ง (1.5%) การปล้น จี้ หรือชิงทรัพย์ จำนวน 5 ครั้ง (1.2%) และการกรรโชกทรัพย์ จำนวน 4 ครั้ง (1.0%) โดยประมาณความเสียหายโดยรวมอยู่ที่ 3,768,010 ล้านบาท

ภาพที่ 18 ลักษณะการก่อเหตุในความผิดต่อทรัพย์

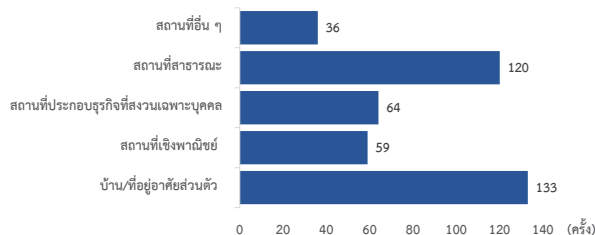
ในการลักทรัพย์ ลักษณะการก่อเหตุที่พบมากที่สุดคือการลักทรัพย์สินในบ้านหรือที่พักอาศัยและในสถานประกอบการ รวมกันกว่าครึ่งหนึ่ง รวมเป็นจำนวน 169 ครั้ง (53.3%) รองลงมาได้แก่ การลักพาหนะ จำนวน 54 ครั้ง (17.0%) การลักทรัพย์รูปแบบอื่น ๆ พบจำนวน 36 ครั้ง (11.4%) การลักโคกระบือหรือเครื่องมือการเกษตร จำนวน 30 ครั้ง (9.5%) และการลักงูกระเป๋า จำนวน 28 ครั้ง (8.8%)

ภาพที่ 19 ลักษณะของการลักทรัพย์

เมื่อพิจารณาสถานที่เกิดเหตุของความผิดต่อทรัพย์ พบว่า เหตุการณ์เกิดขึ้นภายในบ้านหรือที่อยู่อาศัย ส่วนตัวมากที่สุด จำนวน 133 ครั้ง (32.3%) รองลงมา ได้แก่ สถานที่สาธารณะ เช่น ถนน ตลาด สวนสาธารณะ และระบบขนส่งสาธารณะ จำนวน 120 ครั้ง (29.3%) สถานที่ประกอบธุรกิจที่สงวนเฉพาะบุคคล เช่น อาคารสำนักงาน โรงงาน และโกดัง จำนวน 64 ครั้ง (15.6%) ในสถานที่เชิงพาณิชย์ เช่น ร้านอาหาร ห้างสรรพสินค้า และร้านค้า จำนวน 59 ครั้ง (14.3%) และสถานที่อื่น ๆ จำนวน 36 ครั้ง (8.5%)

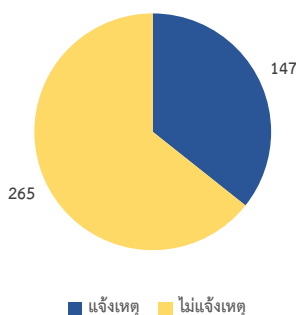
ภาพที่ 20 สถานที่เกิดเหตุในความผิดต่อทรัพย์

พฤติการณ์การก่อเหตุที่สำคัญ พบว่า เหตุลักทรัพย์และวิ่งราวทรัพย์ส่วนใหญ่เกิดจากการฉวยโอกาส ในช่วงที่ผู้เสียหายเผลอหรือทรัพย์สินขาดการดูแล เช่น การลักทรัพย์ภายในบ้าน ที่พักอาศัย สถานที่ประกอบการ พื้นที่เกษตร และทรัพย์สินที่จอดทิ้งไว้โดยทรัพย์สินที่ถูกลักทรัพย์มีตั้งแต่เงินสด เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องมือการเกษตร เครื่องสูบน้ำ รถจักรยานยนต์ ไปจนถึงพระเครื่องและเครื่องประดับมูลค่าสูง ขณะที่การวิ่งราวทรัพย์มักเป็นการก่อเหตุอย่างรวดเร็ว เช่น ผู้ก่อเหตุใช้รถจักรยานยนต์ไม่ติดแผ่นป้ายทะเบียนหรือใช้รถเป็นพาหนะเข้าประชิดตัว ผู้เสียหายก่อนกระชากสร้อยคอทองคำแล้วหลบหนีทันที ทั้งนี้ หลายกรณีพบความเสียหายที่มีมูลค่าสูง เช่น เครื่องสูบน้ำมูลค่า 120,000 บาท พระเครื่องมูลค่า 150,000 บาท และสร้อยคอทองคำมูลค่า 120,000 ถึง 200,000 บาท

เมื่อพิจารณาการแจ้งเหตุต่อเจ้าหน้าที่ ผู้เสียหายส่วนใหญ่ (64.3%) ไม่แจ้งเหตุต่อเจ้าหน้าที่ เนื่องจากเห็นว่าความเสียหายไม่มากหรือสามารถยอมรับได้ ไม่คาดหวังว่าจะได้ทรัพย์สินคืนหรือจับกุมผู้กระทำผิดได้ โดยเฉพาะในกรณีที่ไม่ทราบตัวผู้ก่อเหตุหรือไม่มีหลักฐานเพียงพอ เห็นว่าการแจ้งความมีขั้นตอนยุ่งยาก เสียเวลา หรือไม่ต้องการดำเนินคดี และบางส่วนมองว่าเกิดจากความประมาทของตนเอง เช่น วางทรัพย์สินไว้โดยไม่ระมัดระวัง จึงไม่ติดตามดำเนินคดีต่อ เป็นต้น

ภาพที่ 21 การแจ้งเหตุต่อเจ้าหน้าที่ในความผิดต่อทรัพย์

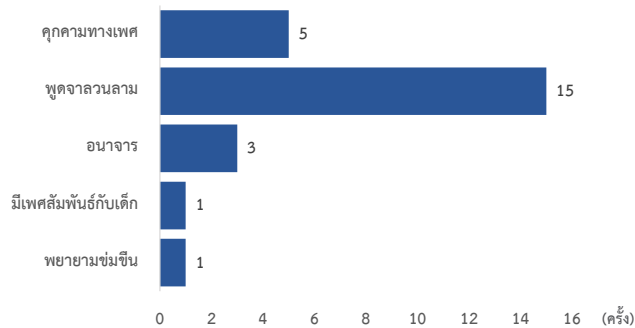
3) ลักษณะความผิดทางเพศ

ข้อค้นพบที่สำคัญ

- ลักษณะการก่อเหตุที่พบส่วนใหญ่เป็นการคุกคามและล่วงละเมิดทางวาจา
- พบเหตุที่กระทำผ่านช่องทางออนไลน์หรือโทรศัพท์เคลื่อนที่ร้อยละ 16.0
- มากกว่าครึ่งของเหตุการณ์ไม่ได้แจ้งต่อเจ้าหน้าที่
- ผู้ตกเป็นเหยื่อเกือบครึ่ง รายงานว่าได้รับความเสียหายทางจิตใจ

จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่าง 11,408 คน พบผู้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเพศ 25 ครั้ง คิดเป็น 0.2% โดยเหตุการณ์ที่พบบ่อยที่สุด คือ การพุดจาชวนลาม จำนวน 15 ครั้ง (60.0%) รองลงมา คือ การคุกคามทางเพศ 5 ครั้ง (20.0%) อนาคต 3 ครั้ง (12%) การพยายามข่มขืน 1 ครั้ง (4.0%) และกรณีเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ถูกล่อลวงให้มีเพศสัมพันธ์ 1 ครั้ง (4.0%)

ภาพที่ 22 ลักษณะตกเป็นเหยื่อในความผิดทางเพศ

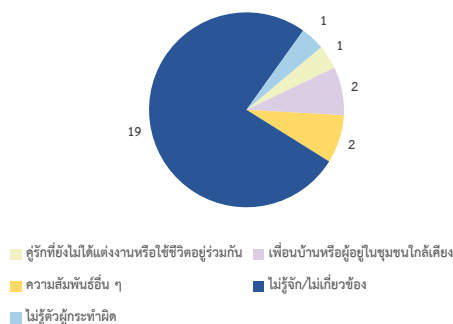
พฤติการณ์การก่อเหตุที่สำคัญ พบว่าส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นการคุกคามทางวาจาและการแสดงความคิดเห็นในเชิงเพศ เช่น การพุดจาชวนลาม ชวนลาม วิพากษ์วิจารณ์รูปร่างและสัดส่วน หรือชักชวนในเชิงชู้สาว ซึ่งเกิดขึ้นในสถานที่ต่างๆ เช่น ตลาด ร้านอาหาร สถานที่ทำงานขนส่งและพื้นที่สาธารณะ และยังพบการล่วงละเมิดทางร่างกาย เช่น การสัมผัสร่างกายโดยไม่ได้รับความยินยอม รวมถึงกรณีที่มีความรุนแรงสูง เช่น การพยายามข่มขืนและการ

ล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก นอกจากนี้ การคุกคามทางเพศยังเกิดขึ้นผ่านช่องทางออนไลน์ในรูปแบบการส่งข้อความ ภาพอนาจาร และความคิดเห็นที่มีเนื้อหาอนาจารหรือสื่อไปในทางเพศ เหตุการณ์เหล่านี้ส่งผลให้ผู้เสียหายเกิดความอับอาย หวาดกลัว และรู้สึกไม่ปลอดภัย โดยบางรายต้องหลีกเลี่ยงสถานที่หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมประจำวันชีวิต ทั้งนี้ ผู้ตกเป็นเหยื่อ 14 คน รายงานว่าได้รับความเสียหายทางจิตใจ

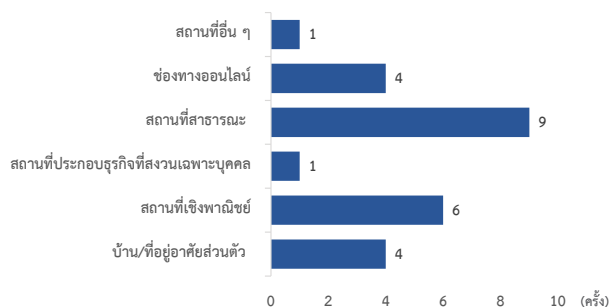
เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์กับผู้ก่อเหตุ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ไม่รู้จักหรือไม่เกี่ยวข้อง จำนวน 19 ครั้ง (76.0%) รองลงมาคือเพื่อนบ้านหรือผู้ที่อยู่ในชุมชนใกล้เคียง จำนวน 2 ครั้ง (8.0%) และความสัมพันธ์อื่น ๆ จำนวน 2 ครั้ง (8.0%)

ด้านสถานที่เกิดเหตุ พบว่า เหตุการณ์ส่วนใหญ่เกิดขึ้นในสถานที่สาธารณะ จำนวน 9 ครั้ง (36.0%) รองลงมาคือสถานที่เชิงพาณิชย์ จำนวน 6 ครั้ง (24.0%) บ้านหรือที่อยู่อาศัยส่วนตัว จำนวน 4 ครั้ง (16.0%) และช่องทางออนไลน์หรืออุปกรณ์โทรศัพท์เคลื่อนที่ จำนวน 4 ครั้ง (16.0%)

ภาพที่ 23 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้กระทำความผิดและเหยื่อในความผิดทางเพศ

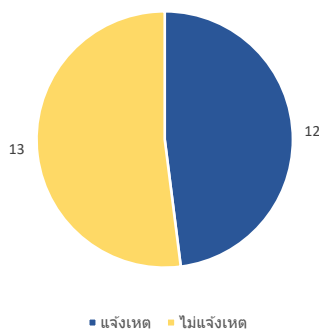

ภาพที่ 24 สถานที่เกิดเหตุในความผิดทางเพศ

ในด้านการแจ้งเหตุต่อเจ้าหน้าที่ ผู้เสียหายกว่าครึ่งไม่แจ้งเหตุ (52.0%) เนื่องจากเห็นว่าการพิสูจน์เหตุทำได้ยาก กลัวไม่ได้รับความเชื่อถือ รู้สึกอับอาย หรือเห็นว่าพฤติกรรมยังไม่รุนแรงพอที่จะเข้าสู่กระบวนการทางกฎหมาย เป็นต้น

ภาพที่ 25 การแจ้งเหตุต่อเจ้าหน้าที่ในความผิดทางเพศ

โดยสรุป แม้เหตุอาชญากรรมทางเพศที่พบจากการสำรวจจะมีจำนวนไม่มากเมื่อเปรียบเทียบกับความผิดประเภทอื่น แต่ลักษณะเหตุการณ์ที่พบสะท้อนให้เห็นถึงประเด็นด้านความปลอดภัยที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ทั้งการคุกคามหรือการล่วงละเมิดทางเพศในพื้นที่สาธารณะและช่องทางออนไลน์ ตลอดจนข้อจำกัดและอุปสรรคในการแจ้งเหตุหรือขอความช่วยเหลือของผู้เสียหาย ซึ่งนอกจากจะส่งผลกระทบต่อความรู้สึกปลอดภัยและการดำเนินชีวิตแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจของผู้เสียหายอีกด้วย

4) ลักษณะความผิดฉ้อโกง หลอกลวง

ข้อค้นพบที่สำคัญ

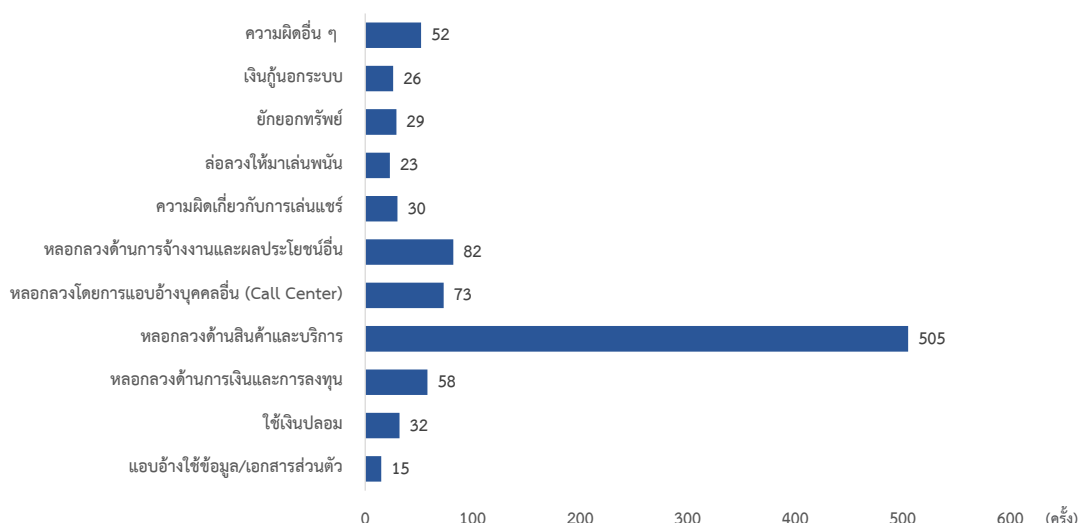
- เป็นประเภทอาชญากรรมที่พบมากที่สุด มีอัตราการตกเป็นเหยื่อถึงร้อยละ 8.1
- ลักษณะที่พบมากที่สุด คือ การหลอกลวงขายสินค้าและไม่ส่งให้หรือส่งให้แต่ไม่ตรงตามที่สั่ง
- 76.7% เป็นการหลอกลวงผ่านช่องทางออนไลน์
- ความเสียหายสูงสุดอยู่ที่ 500,000 บาท 2 กรณี โดยเป็นการหลอกให้ร่วมลงทุนหุ้น และกองทุนหมู่บ้าน

ตารางที่ 1 ลักษณะการตกเป็นเหยื่อในความผิดฉ้อโกง หลอกลวง

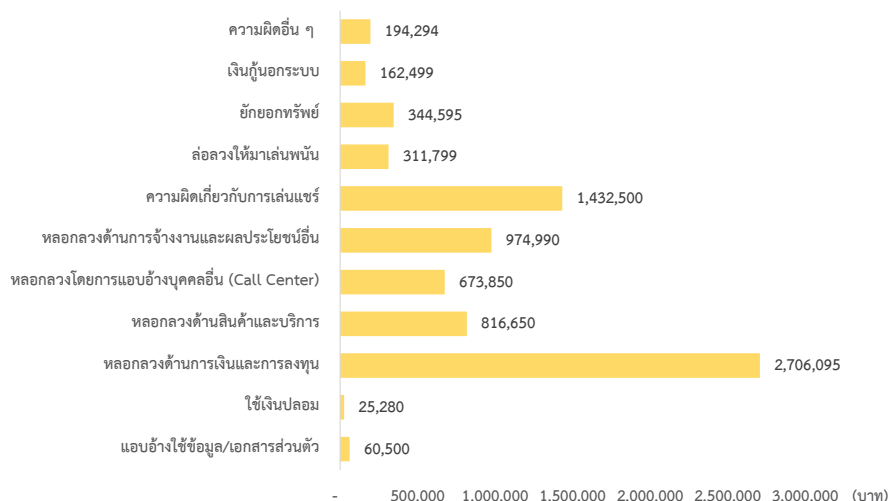
ลักษณะการก่อเหตุ	จำนวน (ครั้ง)	มูลค่าความ เสียหาย (บาท)	มูลค่าความ เสียหายเฉลี่ย (บาท)
แอบอ้างใช้ข้อมูล/เอกสารส่วนตัว	15	60,500	4,033
ใช้เงินปลอม	32	25,280	790
หลอกลวงด้านการเงินและการลงทุน	58	2,706,095	46,657
หลอกลวงด้านสินค้าและบริการ	505	816,650	1,617
หลอกลวงโดยการแอบอ้างบุคคลอื่น (Call Center)	73	673,850	9,231
หลอกลวงด้านการจ้างงานและผลประโยชน์อื่น	82	974,990	11,890
ความผิดเกี่ยวกับการเล่นแชร์	30	1,432,500	47,750
ล่อลวงให้มาเล่นพนัน	23	311,799	13,556
ชักยอกทรัพย์สิน	29	344,595	11,883
เงินกู้ยืมกระบวน	26	162,499	6,250
ความผิดอื่น ๆ	52	194,294	3,736
รวม	925	7,703,052	8,328

การหลอกลวงและการฉ้อโกง ยังคงเป็นประเภทอาชญากรรมที่พบมากที่สุด โดยจากการสำรวจกลุ่มตัวอย่าง 11,408 คน พบการตกเป็นเหยื่อ 925 ครั้ง คิดเป็น 8.1% เมื่อพิจารณาลักษณะการก่อเหตุพบว่า การหลอกลวงด้านสินค้าและบริการ (สั่งซื้อของแล้วไม่ส่งให้หรือส่งให้แต่ไม่ตรงปก) เป็นรูปแบบที่พบมากที่สุด จำนวนถึง 505 ครั้ง (54.6%) รองลงมาคือ การหลอกลวงด้านการจ้างงานและผลประโยชน์อื่น จำนวน 82 ครั้ง (8.9%) การหลอกลวงโดยการแอบอ้างบุคคลอื่น (Call Center) จำนวน 73 ครั้ง (7.9%) และ การหลอกลวงด้านการเงินและการลงทุน จำนวน 58 ครั้ง (6.3%) ตามลำดับ นอกจากนี้ ยังพบความผิดในรูปแบบอื่น เช่น การเล่นเกมแชร์ การถูกแอบอ้างใช้ข้อมูล/เอกสารส่วนตัว โดยมีมูลค่าความเสียหายโดยรวมอยู่ที่ 7,703,052 บาท (มูลค่าความเสียหายเป็นการประมาณค่าจากผู้เสียหาย ไม่ใช่ความเสียหายที่แท้จริง)

ภาพที่ 26 ลักษณะการตกเป็นเหยื่อในความผิดฉ้อโกง หลอกลวง

ภาพที่ 27 ความเสียหายจากแต่ละลักษณะความผิดฉ้อโกง หลอกลวง

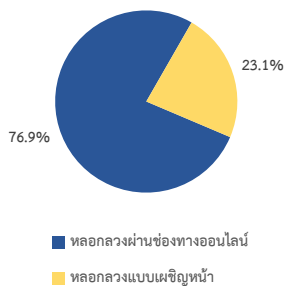

อย่างไรก็ตาม แม้การหลอกลวงด้านการเงินและการลงทุนจะพบเพียง 58 ครั้ง แต่กลับสร้างความเสียหายรวมสูงที่สุด 2,706,095 บาท คิดเป็น 35.1% ของความเสียหายทั้งหมด โดยพบมูลค่าความเสียหายสูงสุด 500,000 บาท 2 กรณี จากการหลอกลวงให้ร่วมลงทุนหุ้น และกองทุนหมู่บ้าน รองลงมาคือ ความผิดเกี่ยวกับการเล่นแชร์ มีมูลค่าความเสียหายรวม 1,432,500 บาท จาก 30 กรณี โดยส่วนใหญ่เป็นการชักชวนจากบุคคลที่ผู้เสียหายรู้จักหรือไว้วางใจ และมีความเสียหายสูงสุดต่อรายถึง 280,000 บาท

ข้อมูลจากการสำรวจยังพบประเด็นสำคัญ เกี่ยวกับการหลอกลวงด้านการจ้างงานและผลประโยชน์อื่น มีมูลค่าความเสียหายรวม 974,990 บาท และมีความเสียหายต่อคนสูงจากการถูกหลอกลวงให้โอนเงินเพื่อเป็นค่าดำเนินการต่าง ๆ เช่น ค่ามัดจำ ค่าฝึกอบรม หรือค่าตัวเครื่องบินก่อนเริ่มงาน โดยมีผู้เสียหายรายหนึ่งสูญเสียเงินสูงสุดถึง 271,500 บาท

ขณะที่การหลอกลวงด้านสินค้าและบริการ โดยเป็นการหลอกลวงประกาศขายสินค้าแต่ไม่จัดส่งให้หรือส่งให้แต่ไม่ตรงกับที่โฆษณาและการส่งพัสดุที่ไม่ได้สั่งแต่เรียกเก็บเงินปลายทาง แม้จะพบมากที่สุด แต่มีมูลค่าความเสียหายรวมจำนวน 816,650 บาท เฉลี่ยครั้งละ 1,617 บาท แสดงให้เห็นว่าความเสียหายต่อครั้งส่วนใหญ่อยู่ในระดับไม่สูงนัก แต่เกิดขึ้นบ่อยครั้งและส่งผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้าง

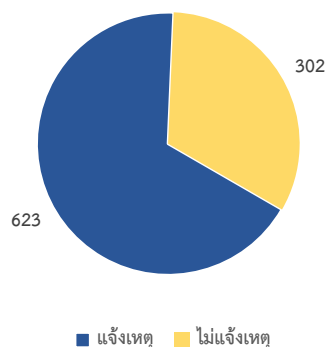
ภาพที่ 28 ช่องทางในการก่อเหตุฉ้อโกง หลอกลวง

นอกจากนี้ ยังพบว่า รูปแบบการหลอกลวงส่วนใหญ่ในปัจจุบันเกิดขึ้นผ่านช่องทางออนไลน์ คิดเป็น 76.9% ของเหตุทั้งหมด อย่างไรก็ตาม ยังพบการหลอกลวงแบบเผชิญหน้า เช่น การใช้ธนบัตรปลอม การแสดงเอกสารเท็จเพื่อหลอกลวงให้ส่งมอบทรัพย์สิน และการแอบอ้างเป็นหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ เพื่อเรียกรับเงินบริจาคจากประชาชน

ในด้านการแจ้งเหตุต่อเจ้าหน้าที่ อัตราการแจ้งเหตุมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นจากการสำรวจในปีที่ผ่านมา โดยมีผู้แจ้งเหตุถึง 623 ครั้ง (67.4%) ซึ่งเป็นผลมาจากการพัฒนาระบบรับแจ้งความออนไลน์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งทำให้ประชาชนสามารถแจ้งความได้สะดวกและรวดเร็วมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ยังมีประชาชนอีกจำนวนหนึ่งที่เลือกที่จะไม่แจ้งเหตุ เนื่องจากมองว่าความเสียหายที่เกิดขึ้นเล็กน้อย และไม่อยากเสียเวลาในการแจ้งความ

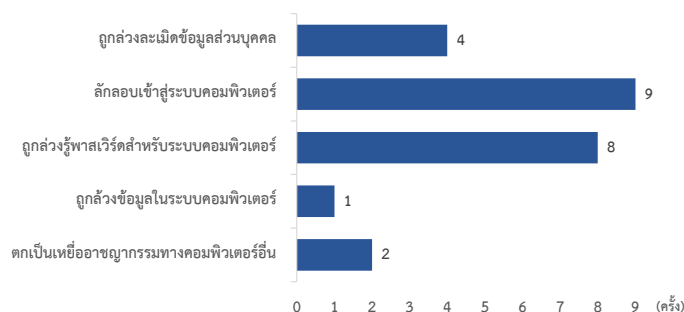
ภาพที่ 29 การแจ้งเหตุในความผิดฉ้อโกง หลอกลวง

5) ลักษณะความผิดทางคอมพิวเตอร์

ความผิดทางคอมพิวเตอร์เป็นกลุ่มความผิดที่พบน้อยที่สุด โดยจากการสำรวจกลุ่มตัวอย่าง 11,408 คน พบการตกเป็นเหยื่อ 24 ครั้ง คิดเป็น 0.2 % เหตุการณ์ส่วนใหญ่เป็นการถูกลักลอบเจาะระบบคอมพิวเตอร์ จำนวน 9 ครั้ง (37.5%) รองลงมาคือการถูกขโมยหรือถูกล้วงรหัสผ่านเว็บไซต์สำหรับเข้าบัญชีเครือข่ายสังคมออนไลน์แล้วนำไปก่อความเสียหายอื่น จำนวน 8 ครั้ง (33.3%)

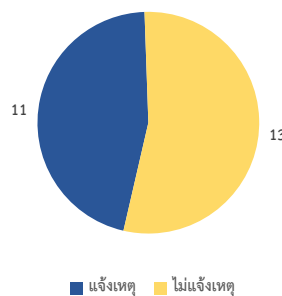
ภาพที่ 30 ลักษณะการตกเป็นเหยื่อเกี่ยวกับอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์

ลักษณะการก่อเหตุที่ปรากฏส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับการลักลอบเข้าถึงบัญชีหรือระบบสื่อสังคมออนไลน์ของผู้เสียหายโดยไม่ได้รับอนุญาต โดยเฉพาะบัญชี Facebook และ LINE ซึ่งผู้ก่อเหตุอาจเปลี่ยนรหัสผ่านหรืออีเมลที่เชื่อมโยงกับบัญชี ทำให้เจ้าของบัญชีไม่สามารถเข้าสู่ระบบได้ หรือสามารถเข้าถึงบัญชีและนำไปใช้โดยที่เจ้าของบัญชีไม่ทราบ

นอกจากการลักลอบเข้าถึงบัญชีแล้ว ยังพบพฤติกรรมการนำชื่อ รูปภาพ และข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เสียหายไปสร้างบัญชีสื่อสังคมออนไลน์ปลอมเพื่อแอบอ้างตัวตน โดยผู้ก่อเหตุมีการนำบัญชีดังกล่าวไปติดต่อบุคคลอื่นเพื่อขอยืมเงิน หลอกส่งซื้อสินค้า หลอกหลวงคู่ค้า หรือเผยแพร่เนื้อหาที่อาจสร้างความเสียหายต่อชื่อเสียงของผู้เสียหาย ในบางกรณีมีการนำข้อมูลของธุรกิจไปแอบอ้างเพื่อส่งซื้อสินค้าจำนวนมากจากคู่ค้า ทำให้ผู้เสียหายถูกติดตามทวงถามหนี้ทั้งที่ไม่ได้เป็นผู้สั่งซื้อ ขณะที่บางกรณีมีการนำรูปภาพและข้อมูลส่วนตัวไปใช้สร้างบัญชีปลอมเพื่อหลอกลวงบุคคลอื่นหรือเผยแพร่เนื้อหาที่ไม่เหมาะสม ส่งผลให้ผู้เสียหาย

ภาพที่ 31 การแจ้งเหตุของความผิดทางคอมพิวเตอร์

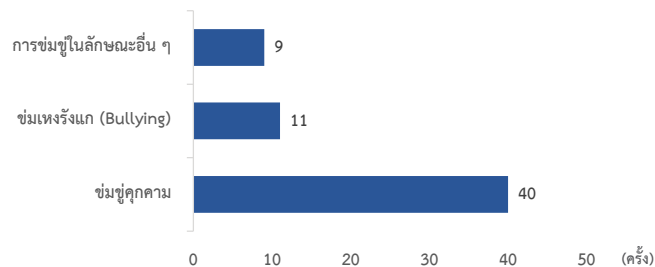
ต้องเร่งแจ้งเตือนบุคคลรอบข้างและดำเนินการระงับบัญชีดังกล่าว

ในด้านการแจ้งเหตุต่อเจ้าหน้าที่ ผู้เสียหายส่วนใหญ่ไม่เข้าแจ้งความ เนื่องจากความเสียหายที่เกิดขึ้นมีจำนวนน้อย โดยมีความเสียหายโดยรวมประมาณ 9,000 บาท เนื่องจากผู้เสียหายส่วนใหญ่ทราบจากระบบแจ้งเตือนของแอปพลิเคชันว่ามีผู้พยายามลักลอบเข้าระบบ ทำให้สามารถดำเนินการป้องกันได้ทัน และบางส่วนทราบจากคนใกล้ชิดที่ผู้ก่อเหตุนำบัญชีไปติดต่อเพื่อขอยืมเงิน

6) ลักษณะการข่มขู่คุกคามหรือข่มเหงรังแก

จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่าง 11,408 คน พบการตกเป็นเหยื่อ 60 ครั้ง คิดเป็นอัตราการตกเป็นเหยื่อ 0.5 ต่อประชากร 100 คน เหตุการณ์ส่วนใหญ่เป็นการข่มขู่คุกคามว่าจะทำร้ายหรือทำอันตรายโดยมีเจตนาทำให้ตกใจกลัว จำนวน 40 ครั้ง (66.7%) รองลงมาได้แก่ การข่มเหงรังแก (Bullying) จำนวน 11 ครั้ง (18.3) และการข่มขู่ในลักษณะอื่นๆ จำนวน 9 ครั้ง (15.0%)

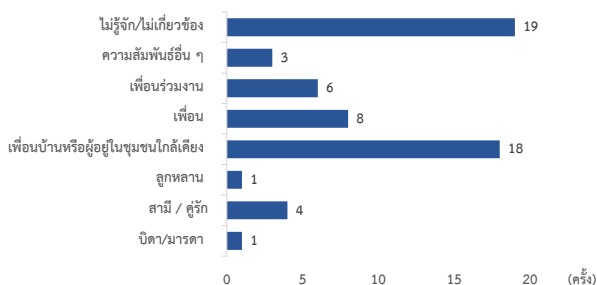
ภาพที่ 32 ลักษณะการตกเป็นเหยื่อในความผิดข่มขู่คุกคาม

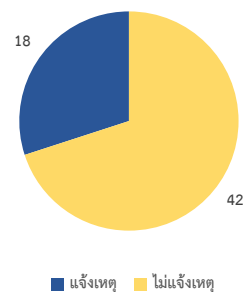
พฤติกรรมส่วนใหญ่เป็นการข่มขู่หรือคุกคามที่มุ่งสร้างความหวาดกลัวให้แก่ผู้เสียหาย โดยเฉพาะการข่มขู่ว่าจะทำร้ายหรือทำอันตราย ขณะที่บางกรณีเป็นการด่าทอ ใช้ถ้อยคำหยาบคาย แสดงท่าทางก้าวร้าวหรือข่มขู่ในลักษณะอื่นที่ทำให้ผู้เสียหายรู้สึกไม่ปลอดภัย นอกจากนี้ ยังพบการข่มเหงรังแกทั้งต่อหน้าและผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น การดูถูก เหยียดหยาม แสดงความคิดเห็นในลักษณะทำให้อับอาย หรือเผยแพร่ข้อความและสื่อที่สร้างความเสียหายต่อผู้เสียหาย โดยเหตุการณ์บางส่วนเกิดขึ้นระหว่างเพื่อน เพื่อนบ้าน

หรือบุคคลในชุมชน ซึ่งเกิดจากความขัดแย้งที่สะสมหรือเกิดจากปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งอาจพัฒนาไปสู่การทำร้ายร่างกาย ส่วนกรณีที่เกิดจากบุคคลไม่รู้จักหรือไม่เกี่ยวข้อง มักมีลักษณะเป็นการข่มขู่หรือคุกคามที่ทำให้ผู้เสียหายเกิดความหวาดกลัวและต้องหลีกเลี่ยงบุคคลหรือสถานที่ดังกล่าว ขณะที่การไม่แจ้งเหตุต่อเจ้าหน้าที่ มีจำนวนสูงถึง 70.0% อาจสะท้อนว่าผู้เสียหายจำนวนมากเลือกจัดการปัญหาด้วยตนเอง หลีกเลี่ยงผู้ก่อเหตุ หรือเห็นว่าเหตุการณ์ยังไม่รุนแรงเพียงพอที่จะเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม

ภาพที่ 33 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้กระทำผิดและเหยื่อในความผิดข่มขู่คุกคาม

ภาพที่ 34 ลักษณะการตกเป็นเหยื่อในความผิดข่มขู่คุกคาม

อุบัติเหตุ

แม้ว่าข้อมูลการประสบอุบัติเหตุจะมีได้เป็นประเด็นที่อยู่ภายใต้ตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เป้าหมายที่ 16 และมีได้จัดเป็นอาชญากรรม แต่เป็นประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ดังนั้น เพื่อให้การสำรวจครอบคลุมประเด็นด้านความปลอดภัยของประชาชนในมิติที่หลากหลาย การสำรวจสถิติอาชญากรรมภาคประชาชน ปี พ.ศ. 2568 จึงได้กำหนดให้มีการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับการประสบอุบัติเหตุของประชาชนเพิ่มเติมด้วย ผลการสำรวจสรุปได้ดังนี้

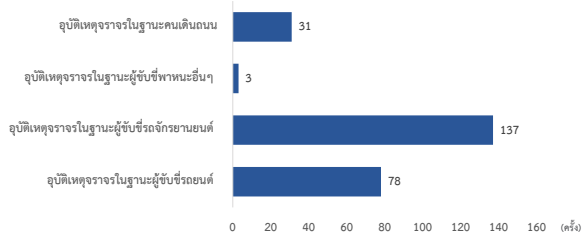

กลุ่มตัวอย่างร้อยละ **2.18** ประสบ
อุบัติเหตุจากรถ

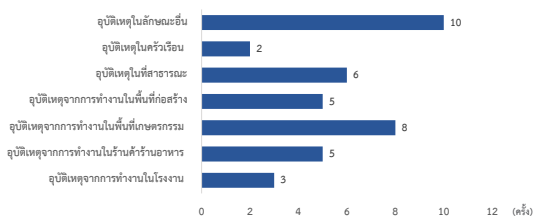

กลุ่มตัวอย่างร้อยละ **0.34** ประสบ
อุบัติเหตุในรูปแบบอื่น

ภาพที่ 35 อุบัติเหตุจากรถจำแนกตามประเภท

ภาพที่ 36 อุบัติเหตุอื่นๆ จำแนกตามประเภท

จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่าง 11,408 คน พบผู้ประสบอุบัติเหตุทั้งสิ้น 288 ครั้ง (2.5%) ส่วนใหญ่เป็นอุบัติเหตุจากรถ จำนวน 249 ครั้ง (85.4%) และที่อุบัติเหตุประเภทอื่น ๆ จำนวน 39 ครั้ง (13.6%) อุบัติเหตุจากรถส่วนใหญ่ เป็นการการขับขี่รถจักรยานยนต์ 137 ครั้ง (47.6%) และรถยนต์ 78 ครั้ง (27.1%) พฤติการณ์อุบัติเหตุส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับการใช้ถนนและพฤติกรรมเสี่ยง เช่น การขับรถย้อนศร การฝ่าไฟแดง การขับรถขณะเมา การใช้ความเร็ว และการขับรถโดยไม่คำนึงถึงผู้ใช้ทางรายอื่น เป็น

อีกพฤติการณ์หนึ่งที่พบในพื้นที่ชุมชนคือ อุบัติเหตุจากสัตว์เลี้ยงหรือสัตว์ที่เจ้าของปล่อยปละละเลย เช่น สุนัข วัว หรือสัตว์เลี้ยงอื่นวิ่งตัดหน้ารถ ทำให้ผู้ขับขี่เสียหลักและได้รับบาดเจ็บ นอกจากนี้ ยังพบอุบัติเหตุจากการทำงานในภาคเกษตรกรรม โรงงาน และสถานประกอบการ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการใช้อุปกรณ์โดยไม่มีเครื่องป้องกัน การขาดการฝึกอบรม และมาตรฐานความปลอดภัยที่ไม่เพียงพอ

ความเสียหายต่อทรัพย์สินโดยรวม
ประมาณ **1,977,491** บาท

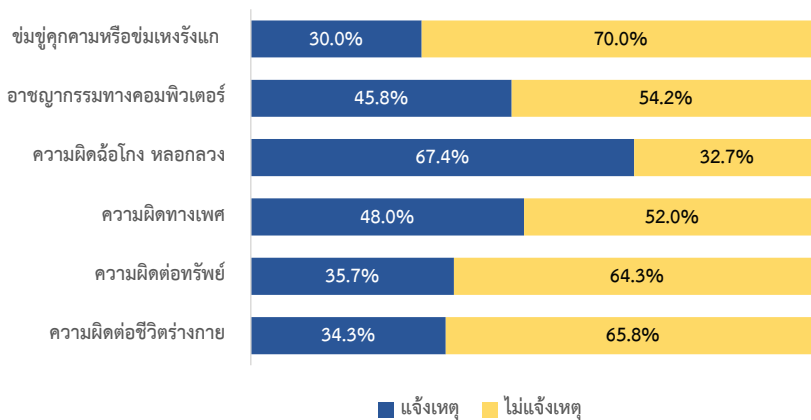

ความเสียหายจากการ
รักษาพยาบาล ประมาณ
586,193 บาท

การแจ้งเหตุต่อเจ้าหน้าที่

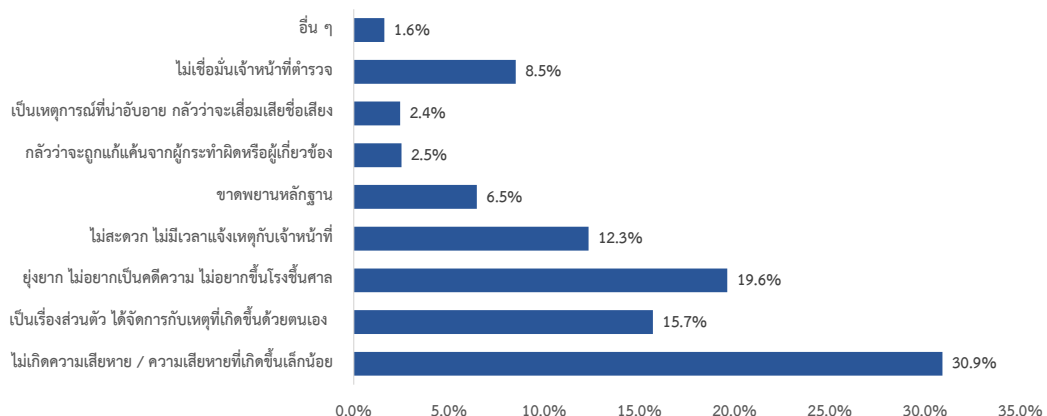
ในภาพรวมของการแจ้งความ พบว่า มีเพียงความผิดประเภทฉ้อโกงและหลอกลวงที่มีอัตราการแจ้งความมากกว่าครึ่งหนึ่ง ขณะที่ประเภทความผิดที่มีอัตราการแจ้งความต่ำที่สุด ได้แก่ การข่มขู่ คุกคาม หรือข่มเหงรังแก และความผิดต่อชีวิตและร่างกาย แสดงให้เห็นว่า ผู้เสียหายมีแนวโน้มเลือกแจ้งความมากขึ้นเมื่อเหตุการณ์ก่อให้เกิดความเสียหายทางทรัพย์สิน ขณะที่เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงหรือความสัมพันธ์ส่วนบุคคลมีแนวโน้มไม่ได้รับการแจ้งต่อเจ้าหน้าที่มากกว่า

ภาพที่ 37 อัตราการแจ้งความในภาพรวม

สำหรับสาเหตุของการไม่แจ้งความ พบว่า เหตุผลส่วนใหญ่มาจากการที่ประชาชนมองว่าเหตุการณ์ไม่รุนแรงหรือความเสียหายที่เกิดขึ้นมีไม่มาก และสามารถจัดการปัญหาได้ด้วยตนเอง และมองว่าการเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมเป็นเรื่องยุ่งยาก ไม่อยากเป็นคดีความ บางส่วนไม่เชื่อมั่นในเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยมองว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่สามารถติดตามผู้กระทำผิด หรือไม่ตั้งใจในการดำเนินคดี และมีส่วนน้อยที่ไม่กล้าแจ้งความเพราะกลัวเสียชื่อเสียง หรือกลัวว่าจะถูกแก้แค้นจากผู้กระทำผิดหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง

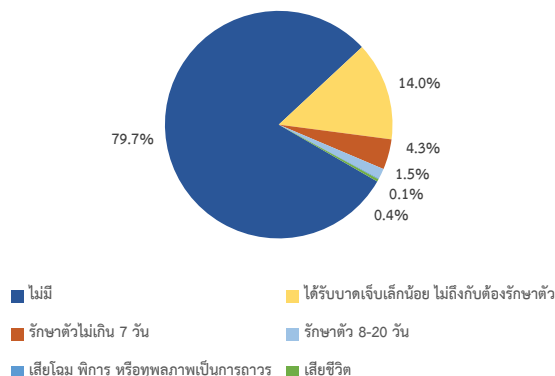
ภาพที่ 38 สาเหตุที่ผู้ตกเป็นเหยื่อไม่แจ้งความ

ความเสียหายและผลกระทบจากการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

ผลกระทบต่อชีวิตร่างกาย

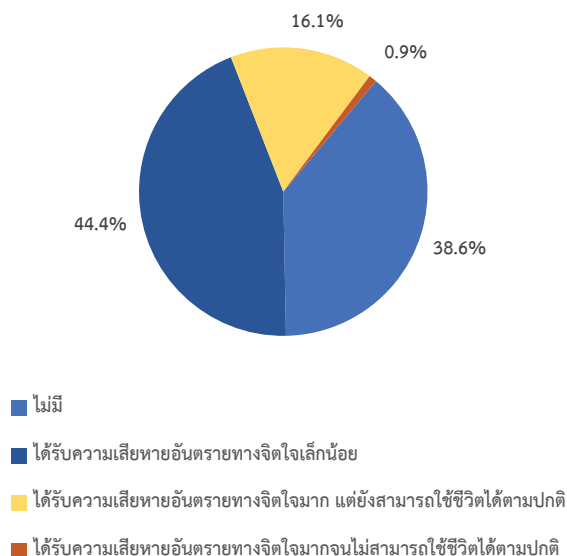
ภาพที่ 39 รูปแบบผลกระทบต่อชีวิตร่างกาย

ด้านผลกระทบต่อร่างกาย พบว่า ผู้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมส่วนใหญ่ 1,349 ราย (79.7%) ไม่ได้รับอันตรายทางร่างกาย รองลงมา 237 ราย (14.0%) ได้รับบาดเจ็บเล็กน้อย แต่ไม่ถึงกับต้องรักษาตัว ขณะที่ 73 ราย (4.3%) ต้องรักษาตัวไม่เกิน 7 วัน และ 25 ราย (1.5%) ต้องรักษาตัว 8-20 วัน ส่วนผู้ที่ได้รับบาดเจ็บ พิการหรือสูญเสียสมรรถภาพเป็นการถาวรมี 2 ราย (0.1%) และ เสียชีวิต 6 ราย (0.4%)

ผลกระทบต่อจิตใจ

ภาพที่ 40 รูปแบบผลกระทบต่อจิตใจ

ด้านผลกระทบทางจิตใจ พบว่า ผู้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม 653 ราย (38.6%) รายงานว่าไม่ได้รับความเสียหายทางจิตใจ ขณะที่ 751 ราย (44.4%) ได้รับความเสียหายทางจิตใจเล็กน้อย และ 273 ราย (16.1%) ได้รับความเสียหายทางจิตใจมาก แต่ยังสามารถใช้ชีวิตได้ตามปกติ ส่วน 15 ราย (0.9%) ได้รับความเสียหายทางจิตใจจนไม่สามารถใช้ชีวิตได้ตามปกติ

ความเสียหายต่อทรัพย์สิน

ตารางที่ 2 ความเสียหายต่อทรัพย์สินจำแนกตามอาชญากรรมในแต่ละประเภท

ลักษณะความผิด	มูลค่าความเสียหาย (บาท)	จำนวนผู้ตกเป็น เหยื่อที่รายงานว่าเกิด ความเสียหาย (คน)	มูลค่าความเสียหาย เฉลี่ย (บาท)
ชีวิตร่างกาย	49,599.0	17	2,917.6
ความผิดต่อทรัพย์สิน	3,768,010.0	364	10,351.7
ความผิดทางเพศ	0.0	0	0.0
ฉ้อโกง หลอกหลวง	7,703,052.0	797	9,665.1
อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์	9,000.0	3	3,000.0
ข่มขู่คุกคามหรือข่มเหงรังแก	13,000.0	2	6,500.0
อุบัติเหตุ	1,978,091.0	183	10,809.2
รวมทั้งสิ้น	13,520,752.00	1,366	43,243.6

จากการสำรวจ พบกลุ่มตัวอย่างผู้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม รวมถึงอุบัติเหตุที่รายงานว่าได้รับความเสียหายต่อทรัพย์สิน จำนวน 1,366 คน มีมูลค่าความเสียหายรวมทั้งสิ้น 13,520,752 บาท คิดเป็นมูลค่าความเสียหายเฉลี่ย 9,898.5 บาทต่อคน โดยฉ้อโกงและหลอกหลวงมีมูลค่าความเสียหายสูงสุด จำนวน 7,703,052 บาท รองลงมา ได้แก่ ความผิดต่อทรัพย์สิน จำนวน 3,768,010 บาท และอุบัติเหตุ จำนวน 1,978,091 บาท

ค่าใช้จ่ายในกระบวนการยุติธรรม

ตารางที่ 3 ค่าใช้จ่ายในกระบวนการยุติธรรม

ประเภทค่าใช้จ่ายในกระบวนการยุติธรรม	ความเสียหาย (บาท)	จำนวนคดีที่มีการ รายงานค่าใช้จ่าย (ครั้ง)	ความเสียหาย โดยเฉลี่ย (บาทต่อคน)
ค่ารักษาพยาบาล	612,343.00	70	8,747.76
ต้องหยุดงานหรือขาดรายได้	206,000.00	23	8,956.52
ค่าใช้จ่ายในการติดต่อหน่วยงานราชการหรือ หน่วยงานกระบวนการยุติธรรม	41,570.00	13	26,198.00
ค่าใช้จ่ายในการติดต่อทนายความ	202,002.00	9	22,444.67
ค่าใช้จ่ายในการแสวงหาพยาน หลักฐาน	4,302.00	4	1,075.50
ค่าใช้จ่ายด้านค่าเดินทาง ที่พักและอื่น ๆ ใน การติดต่อทางคดี	2,000.00	1	2,000.00
รวม	1,068,217.00	120	8,901.81

จากการสำรวจ พบกลุ่มตัวอย่างที่มี ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการได้รับผลกระทบและการดำเนินการภายหลังก่อเหตุ จำนวน 120 ครั้ง รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 1,068,217 บาท โดยค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่เป็น ค่ารักษาพยาบาล จำนวน 612,343 บาท รองลงมา ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการติดต่อทนายความ จำนวน 202,002 บาท และ การต้องหยุดงานหรือขาดรายได้ จำนวน 206,000 บาท สะท้อนให้เห็นว่า ผลกระทบจากการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมไม่ได้จำกัดอยู่เพียงมูลค่าทรัพย์สินที่สูญเสีย แต่ยังส่งผลให้ประชาชนต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายในการรักษาการดำเนินคดี และการสูญเสียรายได้ ซึ่งเป็นต้นทุนทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นตามมาจากอาชญากรรม

อัตราการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

อัตราการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม (Victimization Rate) เป็นตัวชี้วัดที่ใช้แสดงระดับการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของประชากรในกลุ่มที่ทำการศึกษา โดยคำนวณจากจำนวนเหตุการณ์อาชญากรรมที่เกิดขึ้น (ครั้ง) เปรียบเทียบกับจำนวนประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และแสดงผลในรูปแบบ อัตราส่วนต่อประชากรจำนวนหนึ่ง เช่น ต่อประชากร 100 คน หรือ 1,000 คน ทั้งนี้ ในการศึกษาครั้งนี้กำหนดให้แสดงอัตราต่อประชากร 100 คน การคำนวณอัตราดังกล่าวช่วยให้สามารถเปรียบเทียบระดับการตกเป็นเหยื่อระหว่างประเภทความผิดกับ กลุ่มประชากร หรือช่วงเวลาที่แตกต่างกันได้โดยไม่ขึ้นอยู่กับขนาดของประชากรหรือจำนวนกลุ่มตัวอย่างเพียงอย่างเดียว โดยมีสูตรคำนวณ ดังนี้

$$\text{อัตราการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม} = \frac{\text{จำนวนครั้งของการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม}}{\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด}} \times 100$$

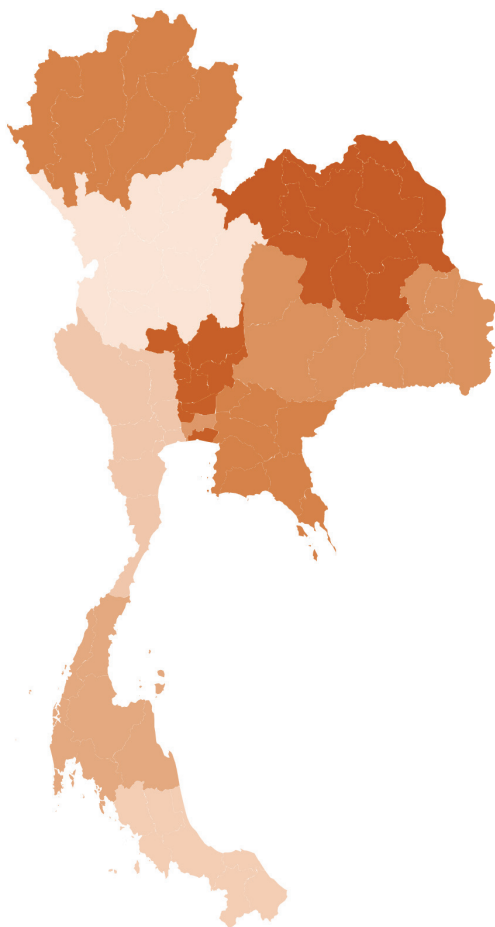
ข้อมูลอัตราการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจำแนกตามประเภทความผิด

ตารางที่ 4 อัตราการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมในแต่ละประเภท

ประเภทความผิด	จำนวน (ครั้ง)	อัตราการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม
ความผิดต่อชีวิตร่างกาย	146	1.3
ความผิดต่อทรัพย์	412	3.6
ความผิดทางเพศ	25	0.2
ฉ้อโกง หลอกลวง	925	8.1
อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์	24	0.2
ข่มขู่คุกคามหรือข่มเหงรังแก	60	0.5
รวม	1,592	13.9

จากผลการสำรวจ พบการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมในภาพรวม 1,592 ครั้ง คิดเป็นอัตราการตกเป็นเหยื่อ 13.9 ต่อประชากร 100 คน โดยประเภทความผิดที่พบมากที่สุดคือ การฉ้อโกงและหลอกลวง มีอัตราการตกเป็นเหยื่อ 8.1 ต่อประชากร 100 คน รองลงมาเป็น ความผิดต่อทรัพย์มีอัตราการตกเป็นเหยื่อ 3.6 ต่อประชากร 100 คน และ ความผิดต่อชีวิตและร่างกายมีอัตราการตกเป็นเหยื่อ 1.3 ต่อประชากร 100 คน ขณะที่ การข่มขู่คุกคาม หรือข่มเหงรังแก มีอัตราการตกเป็นเหยื่อ 0.5 ต่อประชากร 100 คน ความผิดทางเพศ และอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ พบในอัตราการตกเป็นเหยื่อ 0.22 และ 0.2 ต่อประชากร 100 คน ตามลำดับ

ข้อมูลการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจำแนกตามพื้นที่การสำรวจ

ตารางที่ 5 อัตราการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมแยกตามพื้นที่การสำรวจ

พื้นที่ภูมิภาค	อัตราการตกเป็นเหยื่อ
นครบาล	14.8
ภาค 1	24.2
ภาค 2	18.3
ภาค 3	15.8
ภาค 4	24.9
ภาค 5	18.3
ภาค 6	2.2
ภาค 7	7.2
ภาค 8	12.0
ภาค 9	6.1

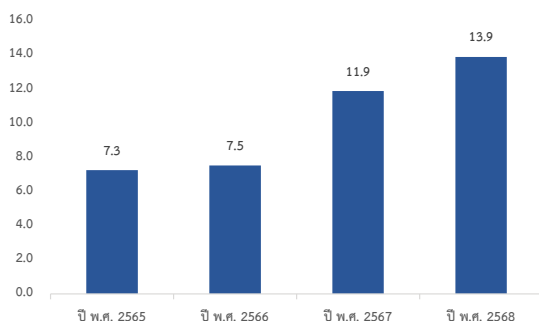
จากข้อมูลอัตราการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจำแนกตามพื้นที่การสำรวจ พบว่า พื้นที่กองบัญชาการตำรวจภูธรภาคที่ 4 มีอัตราการตกเป็นเหยื่อสูงที่สุดอยู่ที่ 24.9 ต่อประชากร 100 คน รองลงมา ได้แก่ กองบัญชาการตำรวจภูธรภาคที่ 1 24.2 ในขณะที่ กองบัญชาการตำรวจภูธรภาคที่ 2 และกองบัญชาการตำรวจภูธรภาคที่ 5 มีอัตราเท่ากันที่ 18.3 ขณะที่กองบัญชาการตำรวจภูธรภาคที่ 3 มีอัตราการตกเป็นเหยื่อ 15.8 และพื้นที่กรุงเทพมหานคร อยู่ที่ 14.8 ส่วนพื้นที่ที่มีอัตราการตกเป็นเหยื่อต่ำที่สุด ได้แก่ กองบัญชาการตำรวจภูธรภาคที่ 6 2.2 รองลงมาคือ กองบัญชาการตำรวจภูธรภาคที่ 9 6.1 และกองบัญชาการตำรวจภูธรภาคที่ 7 7.2

เปรียบเทียบผลการสำรวจสถิติอาชญากรรมภาคประชาชน ปี พ.ศ. 2568

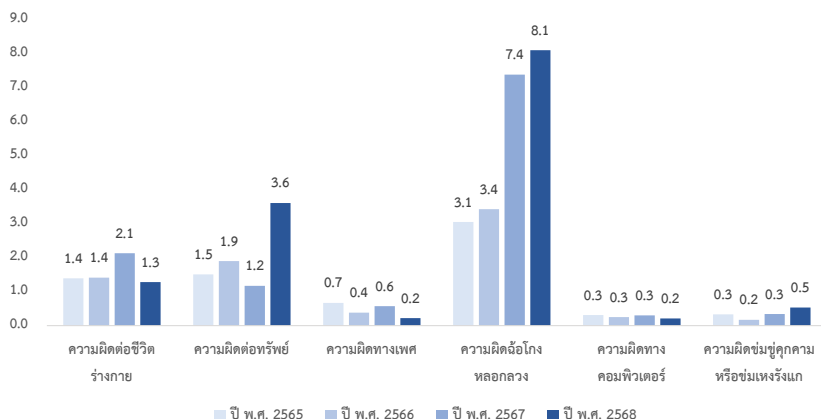
เปรียบเทียบผลการสำรวจสถิติอาชญากรรมภาคประชาชนกับปีที่ผ่านมา

จากข้อมูลผลการสำรวจข้อมูลสถิติอาชญากรรมภาคประชาชน ปี พ.ศ. 2565 - 2568 พบว่า อัตราการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมโดยรวมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จาก 7.3 ต่อประชากร 100 คน ในปี พ.ศ. 2565 เป็น 13.9 ต่อประชากร 100 คน ในปี พ.ศ. 2568 โดยเฉพาะความผิดฉ้อโกง และหลอกลวง ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด จาก 3.1 ในปี พ.ศ. 2565 เป็น 8.1 ในปี พ.ศ. 2568 และเป็นประเภทความผิดมีอัตราการตกเป็นเหยื่อสูงที่สุดในทุกปี ขณะที่ความผิดต่อทรัพย์ มีแนวโน้มลดลงในปี พ.ศ. 2567 แต่เพิ่มขึ้นมากในปี พ.ศ. 2568 ส่วนความผิดต่อชีวิตและร่างกาย มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2567 ก่อนลดลงในปี พ.ศ. 2568 ความผิดทางเพศและความผิดทางคอมพิวเตอร์ มีแนวโน้มโดยรวมลดลง และเป็นที่น่าสังเกตว่า ความผิดข่มขู่คุกคามหรือข่มเหงรังแก แม้มีอัตราการตกเป็นเหยื่อไม่สูง แต่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2568

ภาพที่ 41 เปรียบเทียบอัตราการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ปี พ.ศ. 2565 - 2568 ในภาพรวม

ภาพที่ 42 เปรียบเทียบอัตราการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ปี พ.ศ. 2565 - 2568 จำแนกตามประเภทความผิด

เปรียบเทียบข้อมูลการสำรวจสถิติอาชญากรรมภาคประชาชนกับข้อมูลสถิติการรับแจ้งของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

การเปรียบเทียบข้อมูลสถิติอาชญากรรมภาคประชาชนกับข้อมูลสถิติอาชญากรรมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบจำนวนอาชญากรรมจากสถิติทางการและจากการสำรวจภาคประชาชน ซึ่งจะช่วยให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างอาชญากรรมที่เกิดขึ้นจริงในสังคมกับอาชญากรรมที่ได้รับการแจ้งความและปรากฏในระบบฐานข้อมูลของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ อันจะช่วยสะท้อนให้เห็นถึงภาพรวมแนวโน้มของอาชญากรรมที่อาจไม่ปรากฏในข้อมูลสถิติทางการ และนำไปสู่ความเข้าใจสถานการณ์อาชญากรรมของประเทศมากยิ่งขึ้น

ในรายงานฉบับนี้ได้นำข้อมูลเฉพาะประเภทความผิดที่มีค่านิยามและขอบเขตของความผิดสอดคล้องกัน วิเคราะห์ในลักษณะของอัตราการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมต่อประชากร 100,000 คน และข้อมูลให้อยู่ในหน่วยมาตรฐานเดียวกัน เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบกันได้

อย่างไรก็ตาม การเปรียบเทียบข้อมูลสถิติทั้งสองส่วนเป็นเพียงค่าประมาณการเพื่อสะท้อนความแตกต่างของข้อมูลจากการสำรวจภาคประชาชนและข้อมูลสถิติทางการ มิใช่ช่องว่างที่แท้จริงของอาชญากรรมในสังคม เนื่องจากมีข้อจำกัดและวิธีการเก็บข้อมูลที่แตกต่างกัน และใช้ประกอบการวิเคราะห์แนวโน้มและสถานการณ์อาชญากรรมโดยรวมเท่านั้น

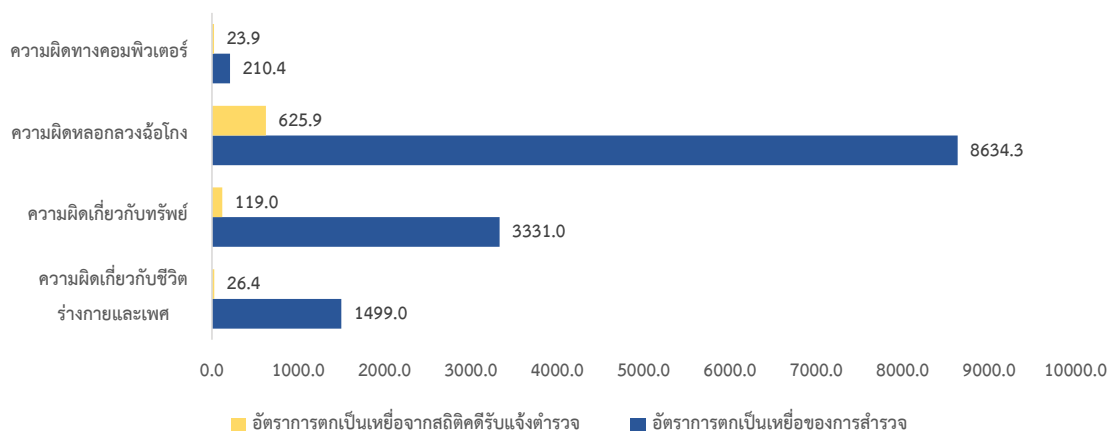
ตารางที่ 5 เปรียบเทียบข้อมูลการสำรวจสถิติอาชญากรรมภาคประชาชนกับข้อมูลการรับแจ้งของสถิติสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ประเภทความผิด	สถิติอาชญากรรมภาคประชาชน		สถิติการรับแจ้งคดีตำรวจ	
	จำนวน (ครั้ง)	อัตราการ ตกเป็นเหยื่อ อาชญากรรม	จำนวน (คดี)	อัตราการ ตกเป็นเหยื่อ อาชญากรรม
ความผิดต่อชีวิตร่างกายและเพศ	146	1.3	22,345	26.4
ความผิดต่อทรัพย์สิน	412	3.6	64,841	119.0
ความผิดฐานฉ้อโกงหลอกลวง	25	0.2	406,151	625.9
ความผิดทางคอมพิวเตอร์	925	8.1	15,485	23.9
รวม	1,592	13.9	137,669	223.2

เมื่อเปรียบเทียบอัตราการเกิดเหตุอาชญากรรมต่อประชากร 100,000 คน พบว่า ผลจากการสำรวจมีอัตราการเกิดเหตุอาชญากรรมสูงกว่าสถิติการรับแจ้งความของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในทุกประเภทความผิด โดยความผิดต่อชีวิต ร่างกาย และเพศ มีความแตกต่างมากที่สุด กล่าวคือ ข้อมูลการสำรวจสถิติอาชญากรรมภาคประชาชนมีอัตรา 1,499.0 ขณะที่สถิติการรับแจ้งความมีอัตรา 26.4 หรือแตกต่างกันประมาณ 57 เท่า รองลงมา ได้แก่ ความผิดต่อทรัพย์สิน

ข้อมูลการสำรวจมีอัตรา 3,331.0 ขณะที่สถิติการรับแจ้งความมีอัตรา 119.0 หรือแตกต่างกันประมาณ 28 เท่า ความผิดฐานฉ้อโกงและหลอกลวงข้อมูลการสำรวจมีอัตรา 8,634.3 ต่อประชากร 100,000 คน ขณะที่สถิติการรับแจ้งความมีอัตรา 625.9 ต่อประชากร 100,000 คน หรือแตกต่างกันประมาณ 14 เท่า และความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ข้อมูลการสำรวจมีอัตรา 210.4 ขณะที่สถิติการรับแจ้งความมีอัตรา 23.9 หรือแตกต่างกันประมาณ 9 เท่า

ภาพที่ 43 เปรียบเทียบผลการสำรวจสถิติอาชญากรรมภาคประชาชนกับสถิติการรับแจ้งของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

โดยสรุปจากการสำรวจและการเปรียบเทียบข้อมูลดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่าอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในสังคมอาจมีจำนวนสูงกว่าคดีที่เข้าสู่ระบบการรับแจ้งของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญที่หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมควรให้ความสำคัญ โดยควรมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบการรับแจ้งเหตุ และการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมให้กับประชาชน รวมทั้งพัฒนาระบบการจัดเก็บและเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อให้สามารถสนับสนุนการกำหนดนโยบาย และมาตรการป้องกันอาชญากรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ส่วนที่ 3

ผลการสำรวจสถิติอาชญากรรม

ภาคประชาชน

กับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน

เป้าหมายที่ 16 (SDG 16)

ผลการสำรวจข้อมูลสถิติอาชญากรรมภาคประชาชน กับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน เป้าหมายที่ 16 (SDG 16)

การสำรวจข้อมูลสถิติอาชญากรรมภาคประชาชน นอกจากจะเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญที่ช่วยสะท้อนสถานการณ์อาชญากรรมจากประสบการณ์ของประชาชนโดยตรงแล้ว ผลการวิเคราะห์ยังนำมาใช้ประกอบการประเมินความก้าวหน้าของเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะเป้าหมายที่ 16 ซึ่งมุ่งส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุม การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเท่าเทียม และการพัฒนาสถาบันที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และรับผิดชอบในระดับ โดยข้อมูลเกี่ยวกับการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ผลกระทบจากอาชญากรรม และการเข้าถึงกลไกการแจ้งเหตุหรือกระบวนการยุติธรรม ล้วนเป็นข้อมูลสำคัญในการติดตามตัวชี้วัดภายใต้ SDG 16 ดังนั้น ข้อมูลในจึงมุ่งนำเสนอผลการสำรวจข้อมูลสถิติอาชญากรรมภาคประชาชนควบคู่กับการวิเคราะห์ตามกรอบตัวชี้วัดของ SDG 16 เพื่อสะท้อนสถานการณ์และความก้าวหน้าของประเทศไทยในมิติที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสังคมที่ปลอดภัย การลดความรุนแรง การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม และการเสริมสร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ ข้อมูลผลการสำรวจสถิติอาชญากรรมภาคประชาชน ปี พ.ศ. 2568 ที่สามารถนำไปประกอบการติดตามตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เป้าหมายที่ 16 มีจำนวน 5 ตัวชี้วัด ได้แก่

1. SDG 16.1.3 สัดส่วนของประชากรที่ได้รับความรุนแรงทางร่างกาย จิตใจ หรือทางเพศ ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา
 2. SDG 16.1.4 สัดส่วนของประชากรที่รู้สึกปลอดภัยเมื่อเดินคนเดียวในบริเวณที่ตนอาศัยอยู่ในเวลากลางคืน
 3. SDG 16.3.1 สัดส่วนของเหยื่อความรุนแรงในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ซึ่งได้แจ้งเรื่องต่อเจ้าหน้าที่หรือกลไกยุติข้อขัดแย้ง
 4. SDG 16.5.1 สัดส่วนของบุคคลที่เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่รัฐอย่างน้อยหนึ่งครั้งและได้จ่ายเงินบนให้แก่เจ้าหน้าที่รัฐ หรือถูกเจ้าหน้าที่รัฐเหล่านั้นขอสินบน ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา
 5. SDGs 16.b.1 สัดส่วนของประชากรที่รายงานว่าตนเองรู้สึกถูกละเมิดสิทธิหรือถูกคุกคามในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา โดยอ้างอิงจากเหตุการณ์เลือกปฏิบัติที่ต้องห้ามภายใต้กฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ
- โดยกรอบระยะเวลา 12 เดือนที่ผ่านมา หมายถึงช่วงเวลาตั้งแต่ 1 มกราคม - 31 ธันวาคม 2568 ซึ่งรายละเอียดผลการสำรวจ สรุปได้ดังนี้

1. SDG 16.1.3 สัดส่วนของประชากรที่ได้รับความรุนแรงทางร่างกาย จิตใจ หรือทางเพศ ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา

คำนิยาม

การตกเป็นเหยื่อความรุนแรง หมายถึง การที่บุคคลมีประสบการณ์โดยตรงจากการถูกระบาดความรุนแรงทางร่างกาย ทางจิตใจ หรือทางเพศ อย่างน้อยหนึ่งประเภทภายในช่วงเวลา 12 เดือนที่ผ่านมา โดยพิจารณาจากสัดส่วนของผู้ตอบแบบสำรวจที่เคยประสบเหตุความรุนแรงแต่ละประเภทต่อจำนวนผู้ตอบแบบสำรวจทั้งหมด ทั้งนี้ ความรุนแรงทั้ง 3 ประเภท มีการกำหนดคำนิยามและขอบเขตของการวัด ดังนี้

1. ความรุนแรงทางร่างกาย (Physical violence) หมายถึง การใช้กำลังทางกายต่อบุคคลโดยเจตนาหรือประมาท ทั้งการทำให้เกิดการบาดเจ็บและการใช้กำลังในระดับต่าง ๆ โดยไม่นับรวมการใช้ความรุนแรงที่เกิดขึ้นโดยความยินยอม เช่น การเล่นกีฬาต่อสู้ตามกฎกติกา

2. ความรุนแรงทางจิตใจ (Psychological violence) ในปัจจุบันยังไม่มีนิยามที่ชัดเจนและเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติสำหรับความรุนแรงทางจิตใจ อย่างไรก็ตาม อาจนิยามได้ว่าเป็นการกระทำโดยเจตนาหรือโดยประมาทที่ก่อให้เกิดความเสียหายทางจิตใจแก่บุคคล ซึ่งอาจอยู่ในรูปแบบของการบังคับ การใส่ร้าย การทำให้อับอาย การข่มขู่ การขู่ว่าจะใช้ความรุนแรงการใช้อำนาจรุนแรงเกินควร การกลั่นแกล้ง หรือการคุกคาม

3. ความรุนแรงทางเพศ (Sexual violence) หมายถึง การกระทำทางเพศ การพยายามกระทำทางเพศ หรือการสัมผัสและการสื่อสารในลักษณะทางเพศโดยไม่ได้รับความยินยอม หรือเกิดจากการข่มขู่ บังคับ หลอกลวง หรือใช้อำนาจ รวมถึงการข่มขืนและการล่วงละเมิดทางเพศรูปแบบต่าง ๆ

ทั้งนี้ เนื่องจากนิยามและขอบเขตของข้อคำถามในแบบสำรวจสถิติอาชญากรรมภาคประชาชนยังไม่สอดคล้องกับคำนิยาม SDG 16 ของ UNODC อย่างครบถ้วน รายงานฉบับนี้จึงเป็นการใช้ข้อมูลดังกล่าวเพื่อประกอบการเปรียบเทียบและติดตามแนวโน้มเท่านั้น

ผลการสำรวจ

ในภาพรวม มีผู้ประสบเหตุความรุนแรงทางด้านร่างกาย เพศ หรือจิตใจอย่างใดอย่างหนึ่ง จำนวน 216 คน จากกลุ่มตัวอย่าง 11,408 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1.9 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยสามารถจำแนกตามประเภทความรุนแรงได้ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างร้อยละ **1.9** เคยประสบเหตุความรุนแรงทางด้านร่างกาย เพศ หรือจิตใจ อย่างใดอย่างหนึ่ง

1. ความรุนแรงทางร่างกาย (Physical violence) คำนวณจากจำนวนผู้ที่ตกเป็นเหยื่อในความผิดต่อชีวิตและร่างกาย รวมกับจำนวนผู้ที่ตกเป็นเหยื่อในความผิดฐานปล้นทรัพย์ จี้ และชิงทรัพย์ รวมจำนวน 151 คน จากกลุ่มตัวอย่าง 11,408 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1.3 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 1.3 ประสบความรุนแรงทางกาย

2. ความรุนแรงทางจิตใจ (Psychological violence) คำนวณจากผู้ที่ตกเป็นเหยื่อในความผิดประเภทข่มขู่ คุกคาม หรือข่มเหงรังแก จำนวน 60 คน จากกลุ่มตัวอย่าง 11,408 คน คิดเป็นอัตราร้อยละ 0.5 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 0.5 ประสบความรุนแรงทางจิตใจ

3. ความรุนแรงทางเพศ (Sexual violence) คำนวณจากผู้ที่ตกเป็นเหยื่อในความผิดทางเพศ ได้แก่ อนาจาร พยายามข่มขืน และการถูกล่อลวงให้มีเพศสัมพันธ์ขณะเป็นผู้เยาว์ รวมจำนวน 5 คน จากกลุ่มตัวอย่าง 11,408 คน คิดเป็นอัตราร้อยละ 0.04 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 0.04 ประสบความรุนแรงทางเพศ

อย่างไรก็ตาม ผลการสำรวจดังกล่าวเป็นเพียงข้อมูลที่กลุ่มตัวอย่างรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น อีกทั้งในการสำรวจยังมีข้อจำกัดหลายประการ เช่น ผู้ตอบไม่สะดวกที่จะเปิดเผยข้อมูล ข้อจำกัดด้านงบประมาณ และการสุ่มตัวอย่างที่ไม่สามารถเข้าถึงประชากรผู้ตกเป็นเหยื่อได้ทั้งหมด ดังนั้น จึงไม่สามารถอธิบายจำนวนหรือระดับความรุนแรงที่เกิดขึ้นของประชากรทั้งหมดได้ การนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ควรใช้เป็นข้อมูลเปรียบเทียบและประกอบการติดตามแนวโน้มหรือสถานการณ์เท่านั้น

2. SDG 16.1.4 สัดส่วนของประชากรที่รู้สึกปลอดภัยเมื่อเดินคนเดียวในบริเวณที่ตนอาศัยอยู่ในเวลากลางคืน

คำนิยาม

หมายถึง สัดส่วนของประชากรที่รู้สึกว่าตนเองปลอดภัยเมื่อต้องเดินคนเดียวในบริเวณชุมชนหรือพื้นที่ที่ตนอาศัยอยู่ในเวลากลางคืน โดยเป็นตัวชี้วัดที่มีจุดประสงค์เพื่อสะท้อนการรับรู้ความปลอดภัยและความกลัวต่ออาชญากรรมของประชาชนในชีวิตประจำวัน ซึ่งพิจารณาจากคำถามเกี่ยวกับระดับความรู้สึกปลอดภัยเมื่อต้องเดินคนเดียวในบริเวณที่พักอาศัยในเวลากลางคืน คำนวณจากสัดส่วนของผู้ตอบแบบสำรวจจำนวน 3,636 คนที่ระบุว่ารู้สึก “ปลอดภัยมาก” หรือ “ปลอดภัย” เมื่อต้องเดินคนเดียวในบริเวณที่พักอาศัยในเวลากลางคืน ต่อจำนวนผู้ตอบแบบสำรวจทั้งหมด โดยแสดงผลเป็นร้อยละ ทั้งนี้ ตัวชี้วัดดังกล่าวสะท้อนการรับรู้หรือความรู้สึกของประชาชนเกี่ยวกับความปลอดภัย โดยไม่จำเป็นต้องสอดคล้องโดยตรงกับประสบการณ์การตกเป็นเหยื่อหรือการเกิดอาชญากรรมที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่

$$\text{ความรู้สึกปลอดภัย} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสำรวจที่รู้สึกปลอดภัยและปลอดภัยมาก}}{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสำรวจทั้งหมด}} \times 100$$

ผลการสำรวจ

กลุ่มตัวอย่างร้อยละ **76.7** รู้สึกปลอดภัยเมื่อเดินตามลำพังในละแวกที่พักอาศัยตอนกลางคืน

ตารางที่ 6 สัดส่วนของประชากรที่รู้สึกปลอดภัยเมื่อเดินคนเดียวในบริเวณที่ตนอาศัยอยู่ในเวลากลางคืน

สถานการณ์	รู้สึกปลอดภัย	รู้สึกไม่ปลอดภัย
การเดินตามลำพังในละแวกที่พักอาศัยตอนกลางคืน	2,788 (76.7%)	848 (23.3%)

โดยภาพรวม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้สึกปลอดภัยเมื่อเดินตามลำพังในละแวกที่พักอาศัยตอนกลางคืน ซึ่งเป็นตัวชี้วัดหลัก โดยมีผู้ที่รู้สึกปลอดภัยคิดเป็น 76.7% และรู้สึกไม่ปลอดภัย 23.3%

3. SDG 16.3.1 สัดส่วนของเหยื่อความรุนแรงในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ซึ่งได้แจ้งเรื่องต่อเจ้าหน้าที่หรือกลไกยุติข้อขัดแย้ง

คำนิยาม

หมายถึง สัดส่วนของผู้ตกเป็นเหยื่อความรุนแรงทางกาย ทางจิตใจ และ/หรือทางเพศในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา ซึ่งได้รายงานเหตุการณ์ที่ตนตกเป็นเหยื่อต่อเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่หรือกลไกการระงับข้อพิพาทอื่นที่ได้รับการรับรองอย่างเป็นทางการ

ตารางที่ 7 สัดส่วนของเหยื่อความรุนแรงที่ได้แจ้งเรื่องต่อเจ้าหน้าที่หรือกลไกยุติข้อขัดแย้ง

ประเภทของการตกเป็นเหยื่อ	แจ้งเหตุ	ไม่แจ้งเหตุ
1. ความรุนแรงทางร่างกาย (Physical violence)	55 (36.4%)	96 (63.6%)
2. ความรุนแรงทางเพศ (Sexual violence)	3 (60.0%)	2 (40.0%)
3. ความรุนแรงทางจิตใจ (Psychological violence)	18 (30.0%)	42 (70.0%)
รวม	76 (35.2%)	140 (64.8%)

ผลการสำรวจ

เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า จากเหยื่อความรุนแรงในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา มีจำนวนทั้งสิ้น 216 คน มีอัตราการแจ้งความ 35.2% หากพิจารณาตามประเภทของความรุนแรง พบว่า ผู้ตกเป็นเหยื่อความรุนแรงทางร่างกาย มีการแจ้งเหตุต่อเจ้าหน้าที่หรือกลไกการระงับข้อพิพาท จำนวน 55 ราย (36.4%) ไม่ได้แจ้งเหตุ 96 ราย (63.6%) ผู้ตกเป็นเหยื่อความรุนแรงทางเพศ มีการแจ้งเหตุ 3 ราย (60.0%) และไม่ได้แจ้งเหตุ 2 ราย (40.0%) และผู้ตกเป็นเหยื่อความรุนแรงทางจิตใจ มีการแจ้งเหตุ 18 ราย (30.0%) และไม่ได้แจ้งเหตุ 42 ราย (70.0%) เป็นที่น่าสังเกตว่าเหยื่อความรุนแรงทางกายและความรุนแรงทางจิตใจมีสัดส่วนผู้ที่ไม่ได้แจ้งเหตุสูงกว่าผู้ที่แจ้งเหตุ ขณะที่เหยื่อความรุนแรงทางเพศมีสัดส่วนผู้แจ้งเหตุสูงกว่าผู้ที่ไม่ได้แจ้งเหตุ

อัตราการแจ้งเหตุต่อเจ้าหน้าที่ของเหยื่อความรุนแรงทางร่างกาย เพศ และจิตใจ ในภาพรวมอยู่ที่ ร้อยละ 35.2

4. SDG 16.5.1 สัดส่วนของบุคคลที่เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่รัฐอย่างน้อยหนึ่งครั้ง และได้จ่ายสินบนให้แก่เจ้าหน้าที่รัฐ หรือถูกเจ้าหน้าที่รัฐเรียกรับสินบน ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา

คำนิยาม

หมายถึง สัดส่วนของประชากรที่เคยจ่ายสินบน (ให้เงิน, สิ่งของ/ของขวัญ หรือผลประโยชน์อื่นใด) หรือเคยถูกเจ้าหน้าที่รัฐเรียกรับสินบน ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา โดยคำนวณเปรียบเทียบกับ ประชากรทั้งหมดที่มีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่รัฐ ในเวลาเดียวกัน

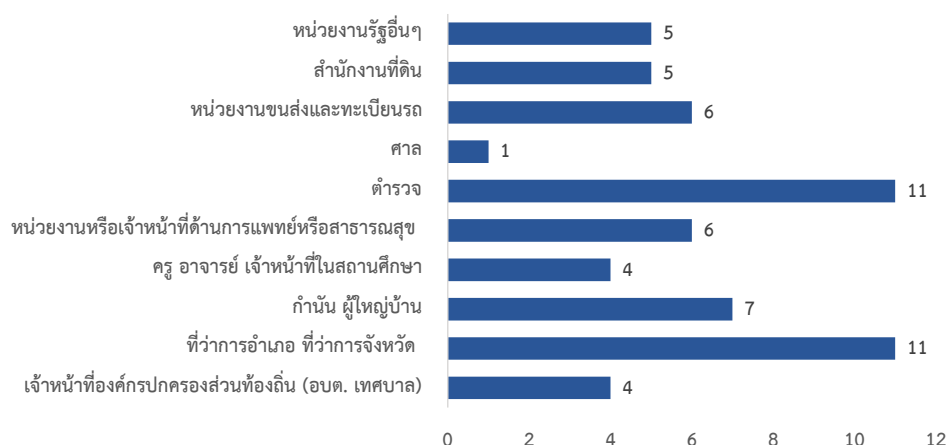
ผลการสำรวจ

กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ **1.7** เคยจ่ายสินบน
หรือถูกเรียกรับสินบนโดยเจ้าหน้าที่รัฐ

จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่าง 3,636 คน พบผู้ที่เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่รัฐอย่างน้อยหนึ่งครั้งและได้จ่ายสินบนให้แก่เจ้าหน้าที่รัฐ หรือถูกเจ้าหน้าที่รัฐเรียกรับสินบน ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา จำนวน 60 คน (1.7%)

ภาพที่ 44 ประเภทของหน่วยงานรัฐที่กลุ่มตัวอย่างเคยจ่ายสินบน หรือถูกเรียกรับสินบน

จากผลการสำรวจ พบว่า หน่วยงานรัฐที่มีผู้จ่ายสินบนมากที่สุด มีจำนวน 2 หน่วยงาน คือ ตำรวจ และที่ว่าการอำเภอ/ที่ว่าการจังหวัด จำนวน 11 คน (18.3%) รองลงมา ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน 7 คน (11.7%) หน่วยงานขนส่งและทะเบียนรถ 6 คน (10.0%) และหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ด้านการแพทย์และสาธารณสุข 6 คน (10.0%) ขณะที่สำนักงานที่ดิน และ หน่วยงานรัฐอื่น ๆ จำนวน 5 คน (8.3%) เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อบต. เทศบาล) และ ครู อาจารย์ เจ้าหน้าที่ในสถานศึกษาจำนวนหน่วยงานละ 4 คน (6.7%) และ ศาล 1 คน (1.7%)

5. SDGs 16.b.1 สัดส่วนของประชากรที่รายงานว่าตนเองรู้สึกถูกละเมิดปฏิบัติหรือถูกคุกคามในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา โดยอ้างอิงจากเหตุผลการเลือกปฏิบัติที่ต้องห้ามภายใต้กฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ

คำนิยาม

หมายถึง สัดส่วนของประชากรที่รายงานว่าตนเองเคยเผชิญกับการถูกละเมิดปฏิบัติหรือการคุกคามในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ตามขอบเขตของเหตุแห่งการเลือกปฏิบัติที่ห้ามไว้ตามกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ทั้งนี้ การเก็บข้อมูลตัวชี้วัดนี้มุ่งเน้นที่ประสบการณ์การถูกละเมิดปฏิบัติ และการคุกคามเนื่องมาจากเหตุแห่งการเลือกปฏิบัติ จากสาเหตุต่างๆ เช่น เพศ อายุ ความพิการ เชื้อชาติ/สีผิว/ภาษา สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม ถิ่นที่อยู่อาศัย ศาสนา สถานภาพการสมรสและครอบครัว วิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ และความคิดเห็นทางการเมือง

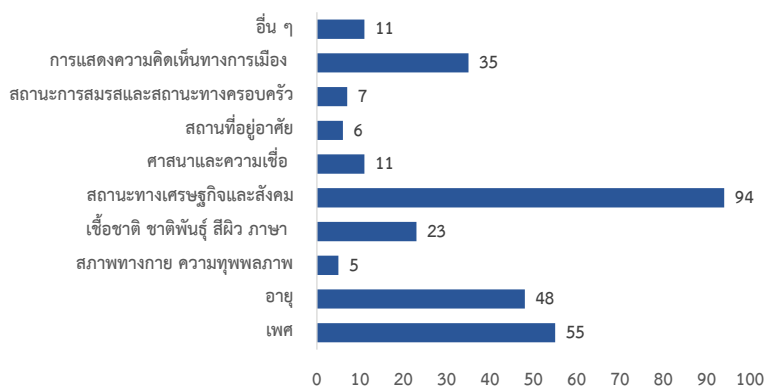
ผลการสำรวจ

ร้อยละ 8.1 ของกลุ่มตัวอย่างรายงานว่าตนเองรู้สึกถูกละเมิดปฏิบัติหรือถูกคุกคาม

จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่าง 3,636 คน พบผู้ที่รายงานว่าตนเองรู้สึกถูกละเมิดปฏิบัติหรือถูกคุกคามในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา จำนวน 295 คน (8.1%)

ภาพที่ 45 ลักษณะการถูกละเมิดปฏิบัติหรือถูกคุกคาม

ลักษณะของการถูกละเมิดปฏิบัติหรือถูกคุกคาม พบว่า สาเหตุส่วนใหญ่มาจาก สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม จำนวน 94 คน (31.9%) รองลงมาคือ เพศ จำนวน 55 คน (19.0%) อายุ จำนวน 48 คน (16.3%) และการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง จำนวน 35 คน (11.9%) ขณะที่ประเด็นอื่น ๆ มีสัดส่วนรองลงมา ได้แก่ เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ สีผิว ภาษา จำนวน 23 คน (7.8%) ศาสนาและความเชื่อ จำนวน 11 คน (3.7%) อื่น ๆ จำนวน 11 คน (3.8%) สถานะการสมรสและสถานะทางครอบครัว จำนวน 7 คน (2.4%) สถานะที่อยู่อาศัย จำนวน 6 คน (2.0%) และประเด็นที่มีสัดส่วนน้อยที่สุดคือ สภาพทางกาย ความทุพพลภาพ จำนวน 5 คน (1.7%)

ส่วนที่ 4

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะ

ผลการสำรวจสถิติอาชญากรรมภาคประชาชน ปี พ.ศ. 2568 สามารถสะท้อนประสบการณ์การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของประชาชนในมิติต่าง ๆ ทั้งลักษณะและบริบทของการเกิดเหตุ ผลกระทบที่ได้รับ ตลอดจนการแจ้งเหตุและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ข้อมูลจากการสำรวจจึงเป็นประโยชน์ต่อการทำความเข้าใจสถานการณ์อาชญากรรมจากมุมมองและประสบการณ์ของประชาชน และสามารถนำไปใช้ประกอบการจัดทำข้อเสนอแนะเพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมให้มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง สรุปดังนี้

- **พัฒนาระบบบริหารจัดการข้อมูลสถิติอาชญากรรมให้สามารถสะท้อนลักษณะและบริบทของการก่อเหตุ**

ควรพัฒนาปรับปรุงระบบจัดเก็บข้อมูลสถิติอาชญากรรมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยบันทึกรายละเอียดสำคัญของเหตุอาชญากรรมที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ เช่น ข้อมูลผู้เสียหายและผู้กระทำความผิด ความสัมพันธ์ อาวุธหรือสิ่งของที่ใช้ วิธีการก่อเหตุ สถานที่เกิดเหตุ และปัจจัยแวดล้อม เช่น การดื่มสุรา การใช้สารเสพติด การทะเลาะวิวาท หรือความขัดแย้งเฉพาะหน้า เพื่อให้สามารถวิเคราะห์รูปแบบและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมได้อย่างรอบด้าน และนำไปสู่การกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่สอดคล้องกับบริบทที่เกี่ยวกับเหตุอาชญากรรมนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ มากกว่าการพิจารณาเฉพาะประเภทความผิดตามฐานกฎหมาย

- **ลดอุปสรรคในการแจ้งเหตุและพัฒนาระบบติดตามสถานะการดำเนินงาน**

ควรพัฒนาระบบแจ้งเหตุให้ประชาชนสามารถแจ้งเหตุ ส่งหลักฐาน และติดตามสถานะการดำเนินงานได้อย่างสะดวก ผ่านช่องทางที่หลากหลาย เช่น ระบบออนไลน์ โทรศัพท์ หรือหน่วยบริการในชุมชน พร้อมลดขั้นตอนและการกรอกข้อมูลซ้ำซ้อน รวมทั้งพัฒนาระบบการตอบสนองภายหลังการรับแจ้งให้มีความรวดเร็วและโปร่งใส โดยแจ้งความคืบหน้าให้ผู้เสียหายทราบอย่างต่อเนื่อง และสื่อสารให้ประชาชนเข้าใจความแตกต่างในกระบวนการขั้นตอนอย่างชัดเจน ตั้งแต่ขั้นตอนการแจ้งเหตุ การได้รับ Case ID การตรวจสอบหลักฐาน และการรับเป็นคดี ตลอดจนจัดทำข้อมูลสถิติในแต่ละขั้นตอน เพื่อใช้ติดตามและประเมินผลประสิทธิภาพของระบบรับแจ้งเหตุและการตอบสนองของหน่วยงานได้อย่างถูกต้อง

• ยกระดับการป้องกันและรับมือการฉ้อโกงออนไลน์อย่างบูรณาการ

ควรกำหนดให้การฉ้อโกงและหลอกลวงผ่านช่องทางออนไลน์เป็นประเด็นนโยบายสำคัญที่ต้องบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างจริงจัง เนื่องจากมีรูปแบบการกระทำที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็วและเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน อาทิ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตำรวจไซเบอร์ สถาบันการเงิน สำนักงาน ป.ป.ง. ผู้ให้บริการโทรคมนาคม ผู้ให้บริการแพลตฟอร์มออนไลน์และหน่วยงานคุ้มครองผู้บริโภคการดำเนินงานควรครอบคลุมตั้งแต่การแจ้งเตือนก่อนเกิดเหตุ การรับแจ้งอย่างรวดเร็ว การระงับธุรกรรม การตรวจสอบเส้นทางการเงิน การติดตามบัญชีที่เกี่ยวข้อง และการช่วยเหลือผู้เสียหายภายหลังเกิดเหตุ โดยพัฒนาระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานให้สามารถดำเนินการได้ทันต่อสถานการณ์ รวมทั้งกำหนดบทบาทและความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานให้ชัดเจน เพื่อลดปัญหาการส่งต่อผู้เสียหายระหว่างหน่วยงาน

• เสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางดิจิทัลให้สอดคล้องกับรูปแบบการหลอกลวงที่เปลี่ยนแปลงไป

ควรพัฒนาการสื่อสารสาธารณะจากการให้ความรู้ทั่วไปสู่การแจ้งเตือนที่อ้างอิงสถานการณ์และรูปแบบการหลอกลวงที่เกิดขึ้นจริง เช่น การประกาศขายสินค้าแต่ไม่จัดส่ง การส่งสินค้าไม่ตรงกับโฆษณา การแอบอ้างเป็นเจ้าของที่หรือบุคคลใกล้ชิด และการชักชวนให้ลงทุนในกิจการที่ให้ผลตอบแทนสูง และออกแบบเนื้อหาการสื่อสารให้เหมาะสมกับประชาชนแต่ละกลุ่มโดยเฉพาะผู้สูงอายุ ผู้ที่เริ่มใช้บริการทางการเงินดิจิทัล ผู้ประกอบอาชีพอิสระ และผู้ที่ซื้อขายสินค้าผ่านสื่อสังคมออนไลน์ รวมทั้งพัฒนาทักษะในการตรวจสอบตัวตนผู้ติดต่อ การตรวจสอบบัญชีรับโอน การประเมินความน่าเชื่อถือของร้านค้าและหยุดการทำธุรกรรมเมื่อพบสัญญาณผิดปกติ โดยไม่สื่อสารในลักษณะที่กล่าวโทษผู้เสียหายว่าเกิดจากการขาดความระมัดระวังเพียงฝ่ายเดียว

• ยกระดับการป้องกันอาชญากรรมต่อทรัพย์สินโดยให้ความสำคัญกับบ้านพักอาศัยและสถานประกอบการ

ควรส่งเสริมมาตรการป้องกันการลักทรัพย์ในเคหสถานและสถานประกอบการ โดยบูรณาการการทำงานระหว่างตำรวจองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และประชาชนในพื้นที่ เช่น การสำรวจจุดเสี่ยง การเพิ่มแสงสว่าง การติดตั้งและเชื่อมต่อกล้องวงจรปิด การปรับปรุงระบบรักษาความปลอดภัย และการสร้างเครือข่ายเฝ้าระวังในชุมชน นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับการป้องกันการลักทรัพย์ที่เกี่ยวข้องกับวัสดุอุปกรณ์ และสาธารณูปโภค เช่น สายไฟ อุปกรณ์ไฟฟ้า และทรัพย์สินที่ติดตั้งอยู่กับอาคาร โดยอาจพัฒนาระบบตรวจสอบแหล่งรับซื้อของเก่าและช่องทางจำหน่ายทรัพย์สินที่อาจได้มาจากการกระทำผิด ควบคู่กับการประชาสัมพันธ์วิธีป้องกันและช่องทางแจ้งเบาะแสในระดับพื้นที่

• เชื่อมโยงระบบข้อมูลกับการคุ้มครองและช่วยเหลือผู้เสียหาย

การพัฒนาฐานข้อมูลและระบบรับแจ้งเหตุไม่ควรมีเป้าหมายเพียงเพื่อเพิ่มจำนวนข้อมูลหรือจำนวนคดีในระบบ แต่ควรเชื่อมโยงไปสู่การช่วยเหลือผู้เสียหายอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งด้านกฎหมาย การเงิน สุขภาพกาย สุขภาพจิต และความปลอดภัย โดยเฉพาะผู้เสียหายจากความรุนแรงในครอบครัว ผู้ถูกข่มขู่คุกคาม และผู้ที่สูญเสียเงินหรือทรัพย์สินจากการฉ้อโกง ควรจัดให้มีระบบส่งต่อระหว่างหน่วยงานตำรวจ สำนักงานยุติธรรมจังหวัด หน่วยงานสาธารณสุข นักสังคมสงเคราะห์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งติดตามผลภายหลังการให้ความช่วยเหลือ เพื่อให้มั่นใจว่าผู้เสียหายจะสามารถกลับไปดำเนินชีวิตได้อย่างปลอดภัย และไม่ต้องรับภาระในการติดต่อประสานงานกับหลายหน่วยงานด้วยตนเอง

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

พันตำรวจโท พงษ์ธร ธัญญสิริ

ผู้ตรวจราชการกระทรวง รักษาการแทน

ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม

นายนิทัศน์ แสงวัฒนะ

รองผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม

นายไชยสุวัฒน์ ฤงเงิน

ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านพัฒนาระบบงานยุติธรรม

รักษาการแทน ผู้อำนวยการกองนโยบาย

และประสานแผนกระบวนการยุติธรรม

สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ดร.ทวีวัฒน์ เหลืองวิริยะ

หัวหน้าโครงการ

รศ.พ.ต.ดร.ชวนัส เจนการ

นักวิจัย

ผศ.ดร.เกียรติอนันต์ ล้วนแก้ว

นักวิจัย

นายอรรถสิทธิ์ เรืองศิลป์

นักวิจัย

ดร.ยุวดี วงศ์วีระประเสริฐ

นักวิจัย

สำนักงานกิจการยุติธรรม

นางสาวสุพิชฌาย์ญานวรสิทธิ์เดช นุชทัต

นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการพิเศษ

นายณัฐวุฒิ อินทร์เนตร

นักวิชาการยุติธรรมปฏิบัติการ

นายณัฐวุฒิ อังกรทิพากร

นักวิชาการยุติธรรมปฏิบัติการ

นางสาวธัญราณินทร์ วีระณรงค์

นักวิชาการยุติธรรม

สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม
อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น 9 ศูนย์ราชเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษาฯ
ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10120
โทรศัพท์ 0 2141 3666 โทรสาร 0 2141 8931
www.oja.go.th